

บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของ  
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา  
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นายเจนวิทย์ รักษ์แก้ว

มหาวิทยาลัย

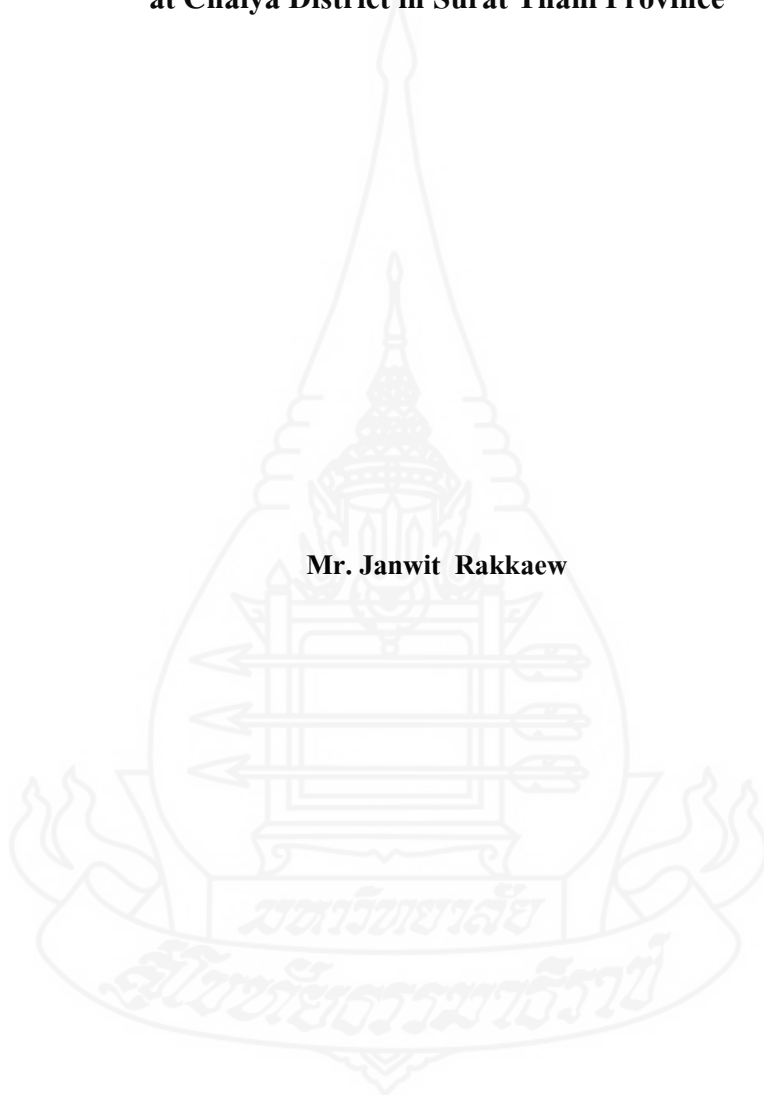
สุโขทัยธรรมมาธิราช

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต  
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Role of Village Headmen on Epidemic Prevention of Covid-19  
at Chaiya District in Surat Thani Province**

**Mr. Janwit Rakkaew**



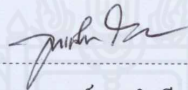
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for  
the Degree of Master of Public Administration  
School of Management Science  
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ      บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของ  
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี  
ชื่อและนามสกุล      นายเจนวิทย์ รักษ์แก้ว  
แขนงวิชา      บริหารรัฐกิจ  
สาขาวิชา      วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช  
อาจารย์ที่ปรึกษา      ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม

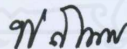
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ



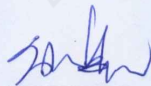
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม)



กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์)



(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

**ชื่อการศึกษา** ค้นคว้าอิสระ บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

**ผู้ศึกษา** นายเจนวิทย์ รักรักษ์แก้ว รหัสนักศึกษา 2613002001 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

**อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม **ปีการศึกษา** 2562

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (2) วิเคราะห์บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร คือ นักปกครองท้องถิ่นในอำเภอไชยาที่ได้รับรางวัลปฏิบัติหน้าที่ดีเด่นจำนวน 14 คน และปลัดอำเภอที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของนักปกครองท้องถิ่นระดับชำนาญการพิเศษจำนวน 2 คน รวมเป็น 16 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา พรรณนาโดยวิธีการสรุปอุปนัย

ผลการศึกษาพบว่า (1) บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยบทบาทตามกฎหมายและบทบาทที่ปฏิบัติจริง คือ ด้านการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (2) นักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีบทบาทของผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้ให้ความช่วยเหลือ ผู้ให้ข้อมูลแก่หน่วยงานภาครัฐและประชากร รวมทั้งเป็นผู้ปฏิบัติที่ประสบผลสัมฤทธิ์ดี เป็นที่พึงพอใจ ส่งผลให้ไม่พบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่อำเภอไชยา และ (3) แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอนาคตควรจะต้องมีการจัดทำแผนเชิงรับและเชิงรุกในระยะสั้นระยะยาวด้านโรคระบาด ควรพัฒนาสมรรถนะให้นักปกครองท้องถิ่นในด้านความรู้ ทักษะในการใช้อุปกรณ์ ควรเตรียมการเพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณให้นักปกครองท้องถิ่นสำหรับการปฏิบัติงาน

**คำสำคัญ** บทบาทของนักปกครองท้องถิ่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอไชยา

จังหวัดสุราษฎร์ธานี



**Independent Study title:** Role of Village Headmen on Epidemic Prevention of Covid-19 at Chaiya District in Surat Thani Province

**Author:** Mr. Janwit Rakkaew; **ID:** 2613002001; **Degree:** Master of Public Administration;

**Independent Study advisor:** Dr.Chamnian Rajphaetyakhom, Assistant Professor; **Academic year:** 2019

### **Abstract**

This study aimed (1) to study the role of village headmen on epidemic prevention of covid-19 at Chaiya District in Surat Thani Province (2) to analyze the role of village headmen on epidemic prevention of covid-19 at Chaiya District in Surat Thani Province, and (3) to study role development guidelines of village headmen on epidemic prevention of Covid-19 at Chaiya District in Surat Thani Province.

This study was a qualitative research. The population was 14 headmen who received outstanding performance award and 2 relevant assistant district officers who worked on epidemic prevention of covid-19 and ranked as specialists, totally 16 key informants. Sampling method was purposive sampling method. The research instrument was an in-depth structured interview form. The data analysis employed inductive content conclusion.

The study revealed that (1) the roles of village headmen on epidemic prevention of Covid-19 at Chaiya District in Surat Thani Province comprised of legal role and actual role; such as public relations and epidemic preventive campaign of Covid-19 in term of searching and filtering the risk group of Covid-19, environment adjustment role and law enforcement role to prevent Covid-19 (2) village headmen on epidemic prevention of Covid-19 at Chaiya District in Surat Thani Province performed the roles as village leader, coordinator, helper, informants to the relevant government sectors and public and also implementer with successfully and highly satisfaction that caused no Covid-19 patients in Chaiya District at all, and (3) role development guidelines for village headmen on epidemic prevention of Covid-19 at Chaiya District in Surat Thani Province, in the future there should formulate both preventive and proactive plan on epidemic decease, develop competency and potential of headmen in terms of knowledge, skills in using materials, prepare the allowance budget to support the operation of headmen.

**Keywords:** Role of village headmen, Epidemic prevention of Covid-19, Chaiya District, Surat Thani Province

## กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ รวมทั้งติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา จนถูกต้องและสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้ รวมทั้งให้กำลังใจตลอดระยะเวลา การศึกษา ผู้ศึกษาผู้ศึกษาซึ่งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ นายอำเภอไชยา นักปกครองท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง ในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลา และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บ รวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณมารดา บุคคลในครอบครัวและเพื่อนๆ ซึ่งเป็นกำลังใจ ห่วงใย และให้การสนับสนุนในทุกทางเสมอมา คุณประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้ ขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องมา ณ ที่นี้

เจนวิทย์ รักษ์แก้ว

ตุลาคม 2563

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	จ
กิตติกรรมประกาศ .....	ฉ
สารบัญตาราง .....	ฅ
สารบัญภาพ .....	ญ
บทที่ 1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา .....	4
กรอบแนวคิดการศึกษา .....	4
ขอบเขตของการศึกษา .....	5
ระเบียบวิธีศึกษา .....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง .....	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท .....	10
แนวคิดเกี่ยวกับนักปกครองท้องถิ่น .....	16
ข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 .....	21
ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 .....	22
บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 .....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา .....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา .....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	55

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	57
ตอนที่ 1 บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี .....	57
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี .....	72
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี .....	76
บทที่ 5 สรุปการศึกษา และข้อเสนอแนะ .....	79
สรุปการศึกษา .....	80
ข้อเสนอแนะ .....	89
บรรณานุกรม .....	91
ภาคผนวก .....	94
ก แบบสัมภาษณ์ .....	95
ข ภาพถ่ายขณะสัมภาษณ์ .....	99
ประวัติผู้ศึกษา .....	108

## สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง .....	54
---------------------------------------	----



ญ

## สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา..... 5



# บทที่ 1

## บทนำ

### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่หลักในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ของประชาชน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่มีขอบเขตของภารกิจกว้างขวาง นักปกครองท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะพนักงานฝ่ายปกครองในระดับท้องถิ่น จึงมีบทบาทหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานของกระทรวงมหาดไทย และยังต้องรับผิดชอบงานของทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่นำลงไปปฏิบัติในตำบล หมู่บ้าน จึงนับว่าเป็นกลไกที่สำคัญ ที่ทำให้งานของทางราชการ บรรลุเป้าหมาย ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เนื่องจากสมัยนั้นประเทศไทยกำลังเผชิญกับการคุกคามของมหาอำนาจตะวันตกที่แผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาถึงประเทศเพื่อนบ้านของไทย ขณะที่การปกครองของไทยขณะนั้นยังคงล้าสมัย ไม่มีเอกภาพในทางการปกครองอย่างแท้จริงเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของราชอาณาจักร พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงตัดสินพระทัยที่จะปฏิรูปการปกครองเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและรักษาเอกราชของชาติไว้ จึงได้ปฏิรูปการปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน ครั้งสำคัญในปี 2435 (ร.ศ. 111) โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หลวงเทศาภิบาลวิจิตร (เส็ง วิริยศิริ) ไปทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขึ้นที่บ้านเกาะบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยให้ราษฎรพิจารณา เลือกผู้ใหญ่บ้านแล้วให้ผู้ใหญ่บ้านเลือกตนเองเป็นกำนัน ในการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดให้มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น การป้องกันโจรกรรมและผู้ร้าย การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาด และกำหนดให้มีผลประโยชน์ตอบแทนบ้าง เช่น สิ้นลดค่านา ภาษีไม้ไผ่ ค่าเหยียบย่ำที่นารายการ เป็นต้น ความมุ่งหมายก็เพื่อให้บุคคลที่ราษฎรเลือกเข้ามา ได้มีหน้าที่ดูแลดำเนินงานของตำบล หมู่บ้าน ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นหูเป็นตาให้แก่ทางราชการที่จะช่วยสอดส่องดูแลทุกข์สุขของราษฎรทั่วไป ตลอดจนช่วยเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากร และผลประโยชน์ของแผ่นดินซึ่งสมควรได้จากราษฎรโดยธรรม



เมื่อผลปรากฏว่า การทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ผลเป็นอย่างดีและเป็นไปตามพระราชประสงค์ทุกประการแล้ว ในปี 2439 จึงได้ทรงจัดรูปการปกครองท้องถิ่นอย่างเป็นทางการขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในระบบการปกครองของประเทศ และในปีต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) ขึ้นใช้บังคับทั่วประเทศ และถือเป็นแม่บทของการจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ในประเทศไทย พระราชบัญญัตินี้ใช้มาประมาณ 17 ปี ก็ได้ทำการปรับปรุงใหม่ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระองค์ได้ทรงประกาศยกเลิกและตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ พระพุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทนกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาจนถึงปัจจุบัน

ในระยะแรกการปกครองท้องถิ่นได้ประสบกับปัญหาต่างๆ มากมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของคุณสมบัติและความประพฤติของนักปกครองท้องถิ่น รวมถึงระบบเทศบาลที่ไม่สอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์ในการบริหารการปกครองระดับตำบลหมู่บ้าน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจึงได้พยายามปรับปรุงคุณสมบัติของนักปกครองท้องถิ่น ทั้งด้านการให้การศึกษา ตลอดจนปรับปรุงขวัญ กำลังใจ และให้รางวัลเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่

ในช่วงปี 2493–2500 ได้มีการยกระดับความสำคัญให้กับบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นมากขึ้น โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น นอกจากนี้ทางราชการยังได้ตราพระราชบัญญัติต่างๆ มากมาย ที่เกี่ยวข้องกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งจะต้องเป็นผู้รักษากฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ ทำให้อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครอบคลุมวิถีชีวิตของประชาชนในตำบล หมู่บ้าน เกือบทุกเรื่อง ตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง น้ำท่วม ฝนตก ฝนแล้ง เกิดศัตรูพืช โจรขโมย ฯลฯ หรือแม้แต่การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาด ก็ล้วนเป็นหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีสถานะเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองแห่งท้องถิ่นตามกฎหมาย (คู่มือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย) อีกทั้งยังเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

ประกอบกับเมื่อวันที่ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 กระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศเรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ ความว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีการประกาศให้โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่ออันตราย ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตรายอาศัยอำนาจตามความใน

มาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 6 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อพ.ศ. 2558 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (14) ของข้อ 1 แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย พ.ศ. 2559 “(14) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019(COVID-19)) มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิต”

ซึ่งข้อมูลเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2563 มีผู้ติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั่วโลกจำนวนว่า 35,000,000 ล้านคน แต่ระบบสุขภาพของไทย ได้รับการยกย่องจากหลายสถาบันของโลกว่า “เป็นระบบสุขภาพที่ติดอันดับนำในเอเชียและดีเยี่ยมในระดับสากล” โดยมหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ (John Hopkins University) สหรัฐอเมริกา และองค์กร Nuclear Threat Initiative รายงานดัชนีความมั่นคงทางด้านสุขภาพ (2019 Global Health Security Index) พร้อมจัดอันดับประเทศต่าง ๆ ทั้งหมด 195 ประเทศทั่วโลก พบว่า “ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 6 ของโลก และเป็นอันดับที่ 1 ของเอเชีย” ส่งผลให้นักปกครองท้องถิ่นได้รับบทบาทให้ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาว่า บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วยบทบาทใดบ้างและหากต้องการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต จะมีการเตรียมรับมืออย่างไรได้บ้าง โดยพื้นที่ที่ศึกษาในครั้งนี้ได้เลือกอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านภูมิประเทศและวัฒนธรรม มีผู้คนเดินทางผ่านเป็นประจำเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีถนนสายหลักที่ใช้เดินทางสู่จังหวัดอื่นในภาคใต้ตัดผ่านและที่สำคัญที่สุดจังหวัดสุราษฎร์ธานียังเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจแห่งหนึ่งของประเทศไทย

## 2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 เพื่อวิเคราะห์บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

## 3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ และวิเคราะห์ถึงผลสัมฤทธิ์ และแนวทางพัฒนาในแต่ละบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

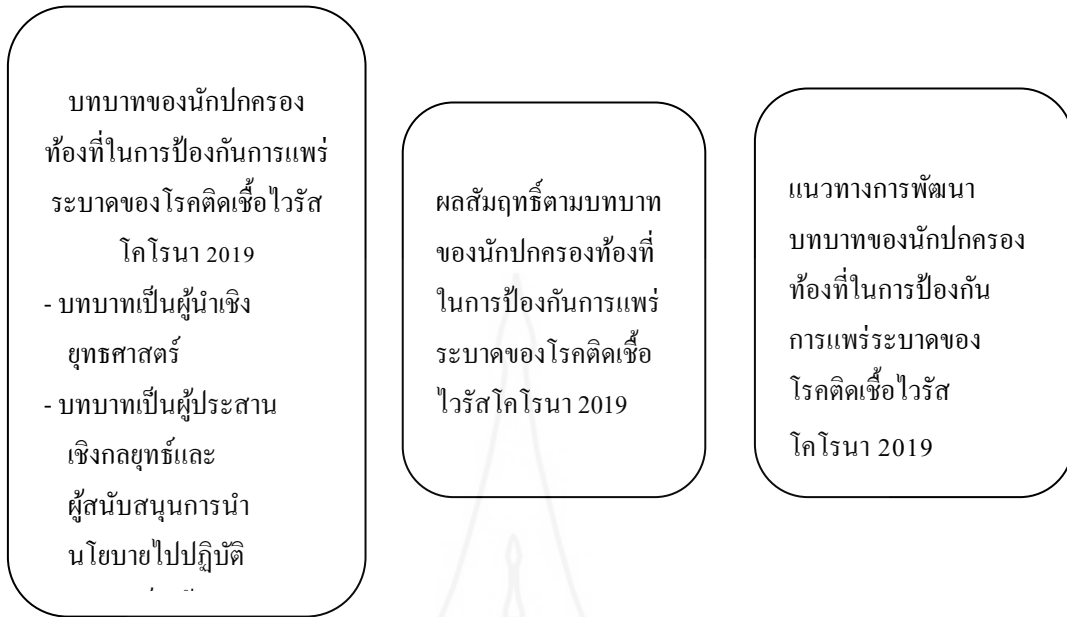
- 1) ด้านการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
- 2) ด้านการนำทีมตำบล หมู่บ้าน

บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ด้านการประสานเชิงกลยุทธ์
- 2) ด้านการสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 2) ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 3) ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 4) ด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

#### 4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษบทบาทของนักปกครองท้องที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านภูมิประเทศและวัฒนธรรม มีผู้คนเดินทางผ่านเป็นประจำมาก เนื่องจากมีถนนสายหลักที่ใช้เดินทางสู่จังหวัดอื่น ในภาคใต้ตัดผ่านและที่สำคัญที่สุด จังหวัดสุราษฎร์ธานียังเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจแห่งหนึ่งของประเทศไทย เนื้อหาที่ศึกษาประกอบด้วย

##### 4.1.1 บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์

- 1) ด้านการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
- 2) ด้านการนำทีมตำบล หมู่บ้าน

##### 4.1.2 บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้นับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

- 1) ด้านการประสานเชิงกลยุทธ์
- 2) ด้านการสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

#### 4.1.3 บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ

- 1) ด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 2) ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 3) ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 4) ด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

#### 4.1.4 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- 1) ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติ
- 2) ผลสัมฤทธิ์ในเชิงควบคุมโรค

#### 4.1.5 แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

- 1) ด้านบุคลากร
- 2) ด้านงบประมาณ
- 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์
- 4) ด้านการบริหารจัดการ
- 5) ด้านข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี

#### 4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรในการศึกษาว่าต้องเป็นผู้ที่ทราบข้อมูลบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

##### 4.2.1 ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) นักปกครองท้องถิ่น จำนวน 54 คน
- 2) ผู้บังคับบัญชาของนักปกครองท้องถิ่น 9 คน

##### 4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

- 1) นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้เคยได้รับรางวัลปฏิบัติงานดีเด่นระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จำนวน 14 คน
- 2) ผู้บังคับบัญชาของนักปกครองท้องถิ่น การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้บังคับบัญชาระดับ ชำนาญการพิเศษขึ้นไป คือ ปลัดอำเภอไชยา ระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 16 คน

## 5. ระเบียบวิธีศึกษา

5.1 ประเภทของการศึกษา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (structured interviews) กับผู้ให้ข้อมูลทั้ง 16 คน

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.3.1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร (*Document Study and Literature Review*) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ บทความ และรายงานทางวิชาการ ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาสนับสนุนการศึกษาได้

5.3.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (*In-depth Interview*) จำนวน 16 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลสัมฤทธิ์ตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และบรรยายด้วยการพรรณนาสรุปอุปนัย

## 6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 นักปกครองท้องถิ่น หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๔๕๓

6.1.1 กำนัน คือ ผู้ใหญ่บ้านในตำบลที่ได้รับคัดเลือกจากผู้ใหญ่บ้านด้วยกันในตำบลนั้นให้เป็นกำนัน มีผู้ช่วยคือ สารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบล

6.1.2 ผู้ใหญ่บ้าน คือ ผู้ที่ราษฎรในหมู่บ้านเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน มีผู้ช่วยคือ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน



**6.2 บทบาท** หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ได้แสดงออกตามตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไป

**6.2.1 บทบาทตามกฎหมาย** หมายถึง เป็นบทบาทที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จะมีปรากฏอยู่ตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่างๆที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ จำเป็นจะต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำ ถ้าไม่กระทำหรืองดเว้นการกระทำจะต้องมีความผิด ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) บทบาทตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๓
- 2) บทบาทตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
- 3) บทบาทตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘
- 4) บทบาทตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี

**6.2.2 บทบาทที่ปฏิบัติจริง** หมายถึง บทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมที่ได้ปฏิบัติจริง บทบาทที่ปฏิบัติจริงนี้เป็นพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมนั้น นำเอาบทบาทตามกฎหมายไปปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือการปฏิบัติตามเหตุการณ์เฉพาะหน้า บทบาทที่ปฏิบัติจริงจะใกล้เคียงหรือแตกต่างจากบทบาทตามกฎหมายก็ได้

**6.3 การป้องกันการแพร่ระบาดของโรค** หมายถึง การป้องกันไม่ให้เกิดโรคขึ้นกับบุคคลหรือชุมชน โดยการมีสุขวิทยาที่ดีทั้งบุคคลและชุมชน ปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม หากเกิดโรคขึ้นจะต้องรีบค้นหาสาเหตุและที่มาให้พบ

**6.4 โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19** หมายถึง โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสกลุ่มโคโรนา มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิต สามารถติดเชื้อจากคนสู่คนผ่านทางสัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย และแพร่กระจายผ่านละอองเสมหะทางการไอจามของผู้ที่ติดเชื้อ

**6.5 ผลสัมฤทธิ์** หมายถึง ความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด สามารถป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่จะเข้ามาระบาดในพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้

**6.6 แนวทางการพัฒนา** หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี



## 7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้องค์ความรู้บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

7.2 ได้แนวทางในการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

7.3 นำความรู้จากบทเรียนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เกิดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนเตรียมการรับมือกับภาวะการแพร่ระบาดของโรคระบาดอื่นที่อาจเกิดขึ้นอย่างกะทันหันในพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และพื้นที่อื่นในประเทศไทย



## บทที่ 2

### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ศึกษาได้ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประมวลความรู้ในการศึกษาไว้ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
2. แนวคิดเกี่ยวกับนักปกครองท้องถิ่น
3. ข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
5. บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

##### 1.1 ความหมายของบทบาท

“บทบาท” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Role” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, น. 602) ให้ความหมายว่าการทำตามบท การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู และได้มีผู้ให้ความหมายในแนวคิดของนักจิตวิทยา นักการศึกษา และนักสังคมวิทยาได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับบทบาทไว้หลายความหมายหลายทัศนะ ดังนี้

จารุพร เฟื่องสกุล (2545, น. 15) กล่าวถึงบทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงตามตำแหน่งหรือสถานะทางสังคมที่บุคคลนั้น ๆ ดำรงตำแหน่งอยู่ ซึ่งมีทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริง (Role Behavior) กับบทบาทตามความคาดหวังของบุคคลอื่น (Role Expectation) ซึ่งบางครั้งอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของสมาชิกในชุมชน

ปราโมทย์ คล้ายศิริ (2545, น. 13) ให้ความหมายว่า บทบาท คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามหน้าที่ หรือตำแหน่งที่มีอยู่ให้เป็นที่รู้เห็นของบุคคลอื่น ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นอาจตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ได้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, น. 111) กล่าวว่า บทบาท คือการกระทำหรือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่อยู่ในสถานภาพนั้น ๆ ดังนั้นบทบาทจึงเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมตามตำแหน่งหรือสถานภาพซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมหรือตามลักษณะของการรับรู้ บทบาทเป็นผลรวมของการแสดงออกตามสิทธิและหน้าที่

สนธยา พลศรี (2545, น. 125) ให้ความหมายว่า บทบาท (Role) หมายถึง หน้าที่ของบุคคลตามสถานภาพหรือตำแหน่งฐานะที่ตนดำรงอยู่ บทบาทจึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคมที่ทำให้คนที่อยู่ร่วมกันสามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

สุนทร กุญชร (2545, น. 10) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง แนวทางของการแสดงออกหรือปฏิบัติตามอำนาจที่กำหนดไว้ในตำแหน่งทางสังคมทางหน้าที่การงานตามสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่เป็นอยู่

ทวี เขจรกุล (2547, น. 25 - 26) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรม หรือหน้าที่ที่บุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ แสดงออกตามปทัสถานของสังคมที่กำหนด และคาดหวังให้บุคคลกระทำ ซึ่งบุคคลได้แสดงออกตามสถานภาพของตนเอง

ฮาร์ดี้ และคอนเวย์ (Hardy & Conway อ้างถึงใน วราลี วิริยานันตะ, 2547, น. 35) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า บทบาทที่แสดงออกจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับกระบวนการทางสังคม (Socialization) เพราะถ้าการคาดหวังในบทบาทของทุกฝ่ายไม่ตรงกันย่อมทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นมาได้ ผู้สวมบทบาทจึงต้องตระหนักถึงปัจจัยต่อไปนี้ในการสวมบทบาทในสังคมที่มีประสิทธิภาพ 1) ความเข้าใจในบทบาทที่ตนต้องแสดงหรือปฏิบัติ 2) ประสบการณ์ของผู้ที่ต้องแสดงบทบาท 3) บุคลิกของผู้แสดงบทบาทนั้น

จากความหมายที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวข้างต้น สามารถสรุปความหมายของบทบาทได้ว่า หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่ที่บุคคลพึงกระทำ หรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง

## 1.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

แนวความคิดในเรื่องบทบาท ส่วนใหญ่มักจะพิจารณาในด้านแนวคิดทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา ซึ่งทั้งนี้นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยา ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้หลายประการ พอจะนำมาพิจารณาพอสังเขปได้ ดังนี้

Linton (อ้างถึงใน สักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545, น. 115) กล่าวว่าไว้ว่า ตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท เช่น บุคคลที่มีตำแหน่งเป็นครูต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เป็นต้น ผู้ที่มีตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ได้สมบทบาทหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น บุคลิกของผู้สวมบทบาท ลักษณะของสังคม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย

Nadel (อ้างถึงใน สักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545, น. 116) กล่าวว่า บทบาท คือ ส่วนประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ 1) ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท เช่น ครูต้องพูดเก่งหรือมีอารมณ์ขัน 2) ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้ เช่น เป็นครูต้องสอนหนังสือ เป็นแพทย์ต้องรักษาคนไข้ เป็นตำรวจต้องจับผู้ร้าย 3. ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย เช่น ครูต้องเป็นสมาชิกคุรุสภา เป็นต้น

ถ้ากำหนดให้ P คือ บทบาท

a คือ ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท

b คือ ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้

c คือ ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย

ดังนั้นจึงเขียนเป็นสมการบทบาทได้ว่า  $P = a + b + c + \dots + n$

จากสมการอธิบายได้ว่า บทบาทต้องประกอบด้วยส่วนประกอบหลาย ๆ ส่วนอย่างน้อย 3 ส่วนขึ้นไปจนถึง n ส่วน

Allport (2009 อ้างถึงใน สุภา สกลเงิน, 2545, น. 15 - 16) ได้ให้แนวคิดอันเกี่ยวกับบทบาท ดังนี้ การแสดงบทบาทของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1) บทบาทที่สังคมคาดหวัง (Role Expectation) หมายถึง บทบาทที่สังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามความคาดหวังที่กำหนดโดยสังคมและสถานภาพที่บุคคลนั้นครองอยู่

2) การรับรู้บทบาท (Role Conception) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ในบทบาทของตนเองว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร และสามารถจะมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลนั่นเอง โดยที่การรับรู้ในบทบาทและความต้องการของบุคคลก็ขึ้นอยู่กับลักษณะฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเจตนาเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3) การยอมรับบทบาทของบุคคล (Role Acceptance) จะเกิดขึ้นเมื่อความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทที่ตนรับอยู่ การได้ยอมรับบทบาทเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาทและการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้น ทั้งนี้เพราะบุคคลจะไม่ได้ ยินดียอมรับบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะได้รับการคัดเลือกหรือถูกแรงผลักดันจาก

สังคมให้รับตำแหน่ง และมีบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติตาม เพราะหากบทบาทที่ได้รับนั้น ทำให้ได้รับผลเสียหายหรือเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเกิดความขัดแย้งกับความต้องการ หรือค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็พยายามหลีกเลี่ยงบทบาทนั้น ไม่ยอมรับบทบาทนั้น ๆ

4) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role Performance) เป็นบทบาทของเจ้าของสถานภาพที่แสดงออกจริง (Actual Role) ซึ่งอาจเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคม คาดหวัง หรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลใดจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ได้ครองตำแหน่งนั้นอยู่เนื่องจากความสอดคล้องกับบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและการรับรู้บทบาท ของตนเอง

Greenstein (1975, p. 24 อ้างถึงใน ชาญ คำวรรณ, 2546, น. 5 - 6) ได้อธิบายบทบาทของบุคคลไว้ดังนี้

1) บทบาทที่เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลเช่น ความทรงจำที่แปรเปลี่ยนไป หรือการแสดงออกจากการที่ดำรงตำแหน่งใด ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา รวมทั้งเจตนาความต้องการความรู้สึกส่วนตัว ที่เขาควรปฏิบัติในขณะที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

2) บทบาทเกี่ยวพันถึงสภาพแวดล้อมของผู้แสดงบทบาท ซึ่งเกี่ยวกับความต้องการความรู้สึกของบุคคลอื่น ต่อผู้แสดงบทบาทนั้น ให้ปฏิบัติหรือแสดงบทบาทไปในแบบใด

3) บทบาทเป็นการปฏิบัติกรตอบโต้สิ่งรอบตัวของผู้แสดงบทบาท  
สำเร็จ กล่าวหาญ (2549, น. 11-13) ได้ศึกษาและรวบรวมทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทและได้อธิบายโดยสรุปในแต่ละทฤษฎีไว้ดังต่อไปนี้

1) ทฤษฎีของลินตัน (Linton's Role Theory) บทบาท หมายถึง ตำแหน่งหรือสถานภาพ เป็นตัวกำหนดบทบาท เช่น บุคคลที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำชุมชนต้องแสดงพฤติกรรมในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขและหน้าที่อื่นๆ ตามกรอบของกฎหมาย เป็นต้น

2) ทฤษฎีของพาร์สัน (Parson's Role Theory) บทบาท หมายถึง บทบาทเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคม ทำให้มนุษย์ต้องเพิ่มบทบาทของตน เช่น บุคคลที่มีเพื่อนมากก็ต้องแสดงบทบาทมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

3) ทฤษฎีของกู๊ด (Good's Role Theory) บทบาท หมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของแต่ละบุคคลและบทบาทดังกล่าวควรเป็นไปตามข้อตกลงที่มีต่อสังคมนั้น ๆ

4) ทฤษฎีของเมอร์ตัน (Merton's Role Theory) บทบาท หมายถึง บุคคลแต่ละคนจะต้องมีตำแหน่งและมีบทบาทควบคู่กัน ไปซึ่งไม่เหมือนกัน บทบาทมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาททางสังคมที่เขาสังกัดอยู่ ตลอดจนลักษณะของบุคคลในสังคมนั้น

ทิตยา สุวรรณ (2557, น. 4) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทไว้ว่า บทบาทเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่งและยังได้แบ่งบทบาทออกเป็น “บทบาทตามอุดมคติ (ideal role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรปฏิบัติ และ “บทบาทที่ปฏิบัติจริง” (actual role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติจริง โดยเขากล่าวว่า “บทบาทที่ปฏิบัติจริงนี้เป็นผลรวมของ

- 1) บทบาทตามอุดมคติ
- 2) บุคลิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่ง
- 3) อารมณ์ขณะแสดงบทบาทและอุปกรณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอยู่
- 4) ปฏิกริยาของผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาทดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสังคมได้วางระเบียบ วางรูปแบบของบุคคลไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นจะต้องมีสิทธิและหน้าที่กระทำอะไรบ้างในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งใด จำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ เพื่อให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี ถูกต้องและเกิดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับนักปกครองท้องถิ่น ที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องทราบถึงความคาดหวังและผลการปฏิบัติงานของตน เพื่อเป็นเครื่องนำทางไปสู่การพัฒนาการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

### 1.3 ประเภทของบทบาท

พวงเพชร สุรัตน์กวีกล (2542, น. 65 - 66) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทว่า บทบาท เป็นรูปธรรม เห็นได้จากการกระทำที่แสดงออกมา บทบาท มี 3 ด้าน คือ

- 1) บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) ได้แก่ บทบาทอันกำหนดไว้ตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพนั้น ๆ ควรกระทำแต่อาจมีใครที่ทำหรือไม่มีใครทำตามนั้นก็ไม่ได้
- 2) บทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ (Perceived Role) เป็นบทบาทอันบุคคลคาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย
- 3) บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual Role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริง ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วยการแสดงบทบาทแตกต่างกันไป โดยสรุป บทบาทเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงตามตำแหน่ง หรือสถานะทางสังคมที่บุคคลนั้น ๆ ดำรงตำแหน่งอยู่ และสรุปประเภทของบทบาทออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้



(1) บทบาทที่ตนเองหรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นคาดหวังว่าตนเองควรมีบทบาทอย่างไร คาดหวังว่าตนเองควรจะปฏิบัติอย่างไรในตำแหน่งนั้น ๆ เรียกว่า บทบาทที่คาดหวัง

(2) บทบาทคาดหวังจากผู้อื่นหรือจากสังคมต้องการให้บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ แสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ที่ทางสังคมครอบครองอยู่ เรียกว่า บทบาทที่สังคมกำหนด

(3) บทบาทที่เป็นจริงหรือพฤติกรรมที่บุคคลนั้นหรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งได้กระทำจริงเรียกว่า บทบาทที่เป็นจริง

Broom and Selznick (1973, p. 36 อ้างถึงใน จารุพร เฟื่องสกุล, 2545, น. 13) ได้จำแนกบทบาทออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) บทบาทตามอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาทในอุดมคติที่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ระบุเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีตัวบทกฎหมาย ระเบียบ กำหนดให้กระทำกิจกรรมในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ

2) บทบาทที่เป็นจริง (Performed Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงซึ่งจะขึ้นกับการสังเคราะห์จากความเชื่อความหวังการรับรู้และประสบการณ์ของผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความกดดัน จิตจำกัด และโอกาสในแต่ละสังคมในระยเวลานั้น ๆ ด้วย

3) บทบาทที่ควรปฏิบัติ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งเชื่อ หรือหวังว่าควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับแต่ยังไม่ได้กระทำ ซึ่งอาจจะไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติ (ไม่มีอยู่ในระเบียบ, กฎหมาย) และบทบาทที่กระทำจริง นอกจากนี้บทบาทที่ควรกระทำยังขึ้นกับความแตกต่างขององค์การความคิดนึก ประสบการณ์ และการรับรู้ของผู้ดำรงตำแหน่งแต่ละคนด้วย จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ประเภทของบทบาท สามารถจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1) บทบาทที่คาดหวัง หรือบทบาทในอุดมคติ คือ บทบาทที่ต้องการกำหนดให้บุคคล หรือองค์การ เป็นหรืออยู่ในตำแหน่งที่ควรจะเป็น อันเป็นที่ยอมรับของสังคมตามระเบียบกฎหมาย วัฒนธรรม ประเพณี ตามแต่บริบทพื้นที่ ซึ่งอาจแตกต่างกันหรือไม่แตกต่างกัน

2) บทบาทในมุมมองของบุคคลอื่น เป็นบทบาทที่เกิดจากการที่บุคคลภายนอกมองถึงบทบาทของบุคคล หรือองค์การ ที่อยู่ในบทบาท หรือตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ

3) บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง คือ บทบาทที่บุคคลผู้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หรือวัฒนธรรม ประเพณี ในขณะนั้นซึ่งเป็นปัจจุบัน อาจแตกต่างกันหรือไม่แตกต่างกันในบริบทพื้นที่



ดังนั้น ในการศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงศึกษาประเภทของบทบาท 2 อย่างคือ บทบาทตามกฎหมาย และบทบาทที่ปฏิบัติจริง เพราะ สอดคล้องกับลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่น ที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายและปฏิบัติตามเหตุการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้น

## 2. แนวคิดเกี่ยวกับนักปกครองท้องถิ่น

2.1 ความเป็นมาของนักปกครองท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้นำในตำบล หมู่บ้าน ซึ่งได้รับเลือกจากราษฎรให้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการปรับปรุงการจัดระเบียบการปกครองของราชอาณาจักรไทยครั้งสำคัญ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองระดับหมู่บ้านและตำบล ได้มีการทดลองตั้งผู้ใหญ่บ้านและกำนันขึ้นปกครองหมู่บ้านและตำบลครั้งแรกที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2435 ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการจัดการปกครองหมู่บ้านและตำบลใหม่นี้มีลักษณะแตกต่างจากเดิมหลายประการ โดยเฉพาะในด้านกระบวนการซึ่งปรากฏในเนื้อหาจดหมายของพระยามหาอำมาตยาธิบดี (เส็ง วิริยศิริ) ครั้งยังเป็นหลวงเทศาภิตรวิจารณ์ ผู้ได้รับมอบหมายให้ทดลองตั้งผู้ใหญ่บ้านกำนัน ความว่า “ในขั้นต้นทำบัญชีสำมะโนครัวบ้านที่จะจัดเป็นหมู่บ้านและตำบลก่อน เสร็จแล้วจึงลงมือจัดการตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ต่อไป คือจัดรวบรวมครอบครัวที่เป็นเจ้าของบ้านใกล้ชิดติดต่อกันราว 10 เจ้าของ เจ้าของหนึ่งจะมีเรือนที่หลังก็ตามรวมเข้าเป็นหมู่บ้าน แล้วเชิญเจ้าของบ้านมาประชุมกันในวัด พร้อมด้วยราษฎรอื่น ๆ เมื่อถามทราบว่าใครผู้ใดเป็นเจ้าบ้านแล้วก็ให้มาร่วมกันขอให้เลือกกันในหมู่ของเขาที่มาประชุมว่าควรจะให้ใครเป็น “ผู้ใหญ่” สังเกตดูเขาตรึกตรองกันมาก ชุบชิบปรึกษารื้อกันเห็นจะเป็นด้วยเรื่องเกรงใจกันแต่ในที่สุดก็ได้ความเห็นโดยมากกว่าใครในพวกของเขาที่มาประชุมนั้นควรจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วข้าพระพุทธเจ้าก็เขียนใบตั้งชั่วคราวให้เขาถือไว้จนกว่าจะได้มีหมายตั้งออกให้ใหม่ตามทางราชการ เมื่อได้จัดตั้งผู้ใหญ่บ้านได้พอสมควรที่จะจัดตั้งเป็นตำบลไว้แล้วข้าพระพุทธเจ้าก็ได้ไปประชุมที่ศาลาวัดพร้อมด้วยราษฎรในท้องถิ่นนั้น เชิญผู้ใหญ่บ้านในตำบลที่ข้าพระพุทธเจ้าให้เลือกไว้แล้วมาประชุมพร้อมกันแล้วขอให้ผู้ใหญ่บ้านเหล่านั้นเลือกผู้ใหญ่คนหนึ่งในหมู่ของเขาว่าใครจะควรได้รับเลือกเป็นหัวหน้าว่าการตำบล เมื่อเขาพร้อมกันเห็นควรผู้ใดแล้วข้าพระพุทธเจ้าก็ออกหมายตั้งชั่วคราวให้เขาเป็นกำนัน

ตำบลนั้น แล้วข้าพระพุทธเจ้าไปทำอย่างเดียวกันๆ ไปทุกตำบล ตำบลใดที่ข้าพระพุทธเจ้าไปจัดตั้ง  
 กำนันในวันแรกในวัดใด ข้าพระพุทธเจ้าอาราธนาพระภิกษุในวัดนั้นมาประชุมอยู่ด้วย พอใคร  
 ได้รับเลือกแล้วก็นิมนต์ให้สวดชยันโตให้พร”

นอกจากทดลองตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านแล้ว ยังมีการศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมโดยดู  
 สภาพท้องที่และความเป็นอยู่ทั่วไปของประชาชน โดยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเสนาบดี  
 คนแรกของกระทรวงมหาดไทยได้เสด็จออกตรวจราชการหัวเมืองต่าง ๆ และยังทรงมอบหมายให้  
 หลวงเทศาภิตรวิจิตรวินิจฉัยเดินทางไปดูงานการปกครองของประเทศพม่าและมลายูหลังจากนั้น ได้จัด  
 ประชุมข้าหลวงเทศาภิบาลเพื่อปรึกษาความเห็นและรับฟังข้อเท็จจริงของแต่ละท้องที่เมื่อปรากฏว่า  
 โครงการทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนี้ ประสบผลสำเร็จด้วยดีจึง ได้วางรูปแบบการปกครองระดับ  
 หมู่บ้าน ตำบล เรียกว่า “การปกครองท้องที่” อย่างเป็นทางการขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในการปกครอง  
 ประเทศ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116  
 ขึ้นบังคับใช้ทั่วประเทศโดยประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) ข้อความ  
 และหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ของพระราชบัญญัตินี้ ได้ใช้เป็นหลักในการปกครองท้องที่ของประเทศ  
 ไทยสืบมา นับว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ได้กำหนดการจัดระเบียบตำบลและหมู่บ้านรวมทั้ง  
 กำหนดหน้าที่ไว้อย่างละเอียดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลทุกข์สุขของราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ  
 ต่างพระเนตรพระกรรณ สร้างความเป็นธรรมในการปกครองบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดเด่น  
 ของกฎหมายฉบับนี้ที่กำหนดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นเพราะพระราชประสงค์ของ  
 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่จะให้ราษฎรมีโอกาสใช้สิทธิในการปกครองตนเองด้วย  
 หลังจากที่ได้ประกาศพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 มาเป็นเวลานานประมาณ 17 ปี  
 ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงได้ทรงประกาศยกเลิก และ  
 ประกาศให้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทนและ  
 ถือเป็นหลักในการจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้านสืบมาจนถึงปัจจุบัน (กรมการปกครอง  
 กระทรวงมหาดไทย, 2553, น. 39 - 41)

**2.2 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้**  
**บัญญัติเกี่ยวกับนักปกครองท้องที่ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับนักปกครองท้องที่ ดังนี้**

ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง และมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง  
 ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ปกครองบรรดาราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน  
 ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- 1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด และอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันรับเลือก
- 2) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการ ทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือกและเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน
  - 3) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
  - 4) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
  - 5) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ วิกจริต จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ ดิคาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
  - 6) ไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือของรัฐวิสาหกิจ หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ
  - 7) ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสียชื่อในทางพาลหรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม
  - 8) ไม่เป็นผู้เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะทุจริตต่อหน้าที่ และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก
  - 9) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันพ้นโทษ
  - 10) ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่ง เที่ยมอาวุธปืน ในฐานะความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ กฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานะความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง และกฎหมายว่าด้วยการพนันในฐานะความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก

11) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก

12) มีพินัยกรรมไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบ ไม่ต่ำกว่า การศึกษาภาคบังคับ

13) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างเสียสิทธิในกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) อำนวยความเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น ตลอดจนประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้านแจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ

2) ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการ ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำและอบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบ แผนของทางราชการ

3) แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัด บำรุง ป้องกันอันตราย สาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย

4) ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติ ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอ ตลอดจนปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือ ตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย

ในตำบลหนึ่งให้มีกำนันคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตตำบลนั้น โดยให้นายอำเภอเป็นประธานประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เพื่อปรึกษาหารือ คัดเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งในตำบลนั้นขึ้นเป็นกำนัน เมื่อผู้ใหญ่บ้านที่มาประชุมเห็นชอบคัดเลือกผู้ใดแล้วให้นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน ซึ่งกำนันมีบทบาท และอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ตำบล

**2.3 ลักษณะการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มี 3 ลักษณะ ดังนี้ (ฤกษ์ชัย พูลสวัสดิ์, 2552, น. 61 -70)**

1) การปฏิบัติงานในฐานะเป็นตัวแทนของทางราชการ ได้แก่

(1) การประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ราษฎรในหมู่บ้าน ได้รับทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทางราชการกับประชาชนซึ่งโดยปกติอำเภอ จะทำการประชุมชี้แจงข้อราชการให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทราบเดือนละหนึ่งครั้ง หากมีราชการเร่งด่วนอาจมีการประชุมมากกว่าหนึ่งครั้งก็ได้และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะนำข้อราชการที่ได้รับทราบจากทางอำเภอไปประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในตำบล หมู่บ้านทราบโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุมชี้แจง การปิดประกาศ การประกาศทางหอกระจายข่าวหมู่บ้าน การแจกเอกสาร หรือแผ่นพับต่าง ๆ

(2) การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาติดต่อราชการของประชาชนในหมู่บ้าน โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะเป็นธุระจัดการติดต่อกับอำเภอ หรือส่วนราชการต่าง ๆ แทน เช่น การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ การแจ้งเกิด แจ้งตายการขอเลขที่บ้าน การแจ้งย้ายออก-ย้ายเข้า เป็นต้น

(3) การจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายและนำตัวส่งอำเภอ หรือพนักงานสอบสวนต่อไป

(4) การเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน สำเร็จลุล่วง เช่น การสำรวจข้อมูลต่าง ๆ การระวางแนวเขตพื้นที่ เป็นต้น

(5) การดูแลทรัพย์สินของทางราชการ เช่น ถนน สะพาน อ่างเก็บน้ำ ที่สาธารณะ ศาลาประชาคม ทรัพย์สินเหล่านี้เป็นสาธารณสมบัติซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะที่เป็นตัวแทนของทางราชการจะต้องเอาใจใส่ดูแลรักษา ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายและรายงานให้อำเภอทราบกรณีมีความเสียหายเกิดขึ้น



(6) การเป็นแหล่งข่าวของทางราชการก้ำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องคอยสอดส่องความเคลื่อนไหวอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรือการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศและแจ้งให้อำเภอทราบ

2) การปฏิบัติงานในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน

(1) การรายงานข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การแจ้งเรื่องราวปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน ให้ทางราชการทราบ โดยอาจรายงานด้วยวาจาหรือรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

(2) การเสนอความต้องการของประชาชน ได้แก่ การรวบรวมความต้องการของประชาชนนำเสนอต่อทางราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้การพัฒนาหรือการให้ความช่วยเหลือประชาชนตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

(3) การประสานงาน ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมประสานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็วและตอบสนองต่อความต้องการทั้งของส่วนราชการ หน่วยงานและประชาชน

3) การปฏิบัติงานในฐานะเป็นผู้นำชุมชน

(1) การเป็นผู้นำทางการเมือง ได้แก่ การกระทำตามสิทธิหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย การอบรมชี้แจงแนวทางการใช้สิทธิเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ

(2) การเป็นผู้นำทางสังคม ได้แก่ การเป็นผู้นำในกิจกรรมส่วนรวมในตำบล หมู่บ้าน เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น งานประจำปีของหมู่บ้าน รวมถึงการเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมส่วนตัวของลูกบ้าน เช่น งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่งานแต่ง งานบวชนาค งานศพ เป็นต้น

### 3. ข้อมูลเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

กระทรวงสาธารณสุขได้มีประกาศ เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ สรุปได้ว่า โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) เป็นโรคติดต่ออันตราย ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ป่วยมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิต

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข 2563) เป็นโรคติดเชื้ออันเกิดจากไวรัสโคโรนากลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง 2 (SARS-CoV-2) มีระบุโรคครั้งแรกในเดือนธันวาคม 2562 ในนครอู่ฮั่น เมืองเอกของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน และได้กระจายไปทั่วโลกนับแต่นั้น ส่งผลให้เกิดการระบาดทั่วของโคโรนาไวรัส พ.ศ. 2562–2563

อาการทั่วไป ได้แก่ ไข้ ไอ และหายใจลำบาก อาการอื่น ๆ อาจรวมถึงอ่อนเพลีย ปวดกล้ามเนื้อ ท้องร่วง เจ็บคอ ภาวะเสียการรู้กลิ่นและภาวะเสียการรสูรส แม้ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง แต่บ้างทรุดลงเป็นกลุ่มอาการหายใจลำบากเฉียบพลัน (ARDS) ซึ่งน่าจะมีปัจจัยกระตุ้นจากปายุไซโตไคน์ อวัยวะล้มเหลวหลายอวัยวะ ช็อกเหตุพิษติดเชื้อ และล้มเลือด เวลาตั้งแต่การสัมผัสจนถึงเริ่มแสดงอาการตามแบบฉบับอยู่ที่ 5 วัน แต่อาจมีได้ตั้งแต่ 2-14 วัน

ไวรัสแพร่ระบาดได้ระหว่างบุคคลในช่วงที่มีการสัมผัสใกล้ชิดเป็นหลัก มักผ่านละอองเสมหะขนาดเล็กที่เกิดจากการไอ จามหรือสนทนา แม้ละอองเสมหะเหล่านี้เกิดเมื่อหายใจออก แต่ปกติจะตกลงสู่พื้นหรือติดค้างบนพื้นผิว ไม่ใช่ติดเชื้อได้จากระยะไกล บุคคลอาจติดเชื้อได้จากการสัมผัสพื้นผิวที่ปนเปื้อนแล้วนำมาแตะตา จมูกหรือปากของตน ไวรัสสามารถอยู่รอดบนพื้นผิวได้นานถึง 72 ชั่วโมง ไวรัสติดต่อทางสัมผัสได้มากที่สุดระหว่างสามวันแรกหลังเริ่มแสดงอาการ กระนั้น ไวรัสอาจแพร่ได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มปรากฏอาการและในโรครยะหลังแล้ว วิธีการวินิจฉัยมาตรฐาน คือ ปฏิบัติยาลูกโซ่โพลีเมอเรสย้อนกลับแบบเรียลไทม์ (rRT-PCR) จากการกวาดคอหอยส่วนจมูก การถ่ายภาพรังสีส่วนตัดอาศัยคอมพิวเตอร์ทรวงอกอาจเป็นประโยชน์สำหรับวินิจฉัยผู้ที่ต้องสงสัยติดเชื้อมาก โดยอาศัยอาการและปัจจัยเสี่ยง แต่ไม่แนะนำให้ใช้คัดกรองเป็นกิจวัตร

มาตรการที่แนะนำในการป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ การหมั่นล้างมือ การเว้นระยะห่างทางกายกับผู้อื่น (โดยเฉพาะจากผู้ที่มีอาการ) การปิดการไอและจามด้วยกระดาษทิชชูหรือข้อพับศอก กดน้ำมือที่ไม่ได้ล้างแตะใบหน้า และแนะนำให้ใช้หน้ากากอนามัย

#### 4. ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติ เห็นชอบมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันวิกฤตการณ์จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเสนอและให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกแห่งเร่งดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และ



มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยด่วน รวมทั้งขอความร่วมมือจากภาคเอกชนให้ปฏิบัติ ตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัดต่อไป ประกอบกับมติที่ประชุมของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2563 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2563 คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 กำหนดแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุม โรคจากผู้เดินทางซึ่งมาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักร กรณี โรคโควิด 19 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 โดยข้อ 4 กำหนดว่าให้กรมควบคุมโรค ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ สามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติ มาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางการดำเนินการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับข้อ 5 กำหนดว่าในกรณีที่มีมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทาง ที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือที่กระทรวงสาธารณสุขได้สั่งการหรือกำหนดในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางนั้น เพื่อให้การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการได้อย่างทันทั่วถึงที่ กรมควบคุมโรค ในฐานะสำนักงาน เลขานุการของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติจึงกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการในกรณีการตรวจคัดกรอง แยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุม โรคจากผู้เดินทางซึ่งมาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักร กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) โดยมีมาตรการในการดำเนินการ ณ ท้องที่นอกราชอาณาจักร (ประเทศต้นทาง) ที่สำคัญ ดังนี้

๑. มาตรการก่อนการเดินทางให้ดำเนินการ

๑.๑ ให้มีการตรวจสอบจำนวนผู้เดินทางและชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตัวก่อนเดินทาง ให้ผู้ที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทยให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

๑.๒ ตรวจสอบประวัติผู้เดินทางว่าในระยะเวลา ๑๔ วันที่ผ่านมามีการเดินทางไปยังท้องที่ หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตรายหรือไม่

๑.๓ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่จำเป็นที่ต้องใช้ประกอบการเดินทาง โดยจำแนกเป็น ๒ กรณี ดังนี้ กรณีที่ ๑ ผู้เดินทางที่มีสัญชาติไทย ต้องมีใบรับรองแพทย์ที่ยืนยันว่าผู้เดินทางดังกล่าวมีสุขภาพเหมาะสมต่อการเดินทางทางอากาศ (Fit to Fly) และมีหนังสือหรือเอกสารหลักฐานที่รับรองการเดินทางกลับประเทศไทยจากสถานเอกอัครราชทูตไทยหรือสถานกงสุลใหญ่หรือที่กระทรวงการต่างประเทศออกให้ กรณีที่ ๒ ผู้เดินทางที่เป็นคนต่างด้าว ต้องมีใบรับรองแพทย์ (Health Certificate) ที่ออกให้โดยมีระยะเวลาไม่เกิน ๗๒ ชั่วโมงก่อนการเดินทางที่ยืนยันว่า

ผู้เดินทางดังกล่าวไม่พบเชื้อโรคโควิด 19 และมีเอกสารหลักฐานหรือกรมธรรม์ประกันภัยที่แสดงการคุ้มครองการดูแลสุขภาพหรือ รักษาพยาบาลในประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมถึงโรคโควิด 19 เป็นจำนวนเงินไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนเหรียญสหรัฐ

๒. มาตรการตรวจคัดกรอง (Exit screening) และการดำเนินการบนพาหนะระหว่างเดินทางให้แจ้งต่อเจ้าของพาหนะ (สายการบิน) เพื่อให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ แจ้งมาตรการของประเทศไทยต่อผู้เดินทาง ทั้งขณะซื้อตั๋วโดยสาร และขณะ check in

๒.๒ ตรวจคัดกรองผู้โดยสารขาออก (Exit screening) โดยพิจารณาจากการมีไข้ (อุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ ๓๗.๕ องศาเซลเซียสขึ้นไป) ร่วมกับมีอาการ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หอบเหนื่อย อย่างหนึ่ง อย่างใด

๒.๓ หากผู้เดินทางมีประวัติการเดินทางไปยังท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตราย หรือเดินทางไปยังท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรที่เป็นพื้นที่ที่มีการระบาด ต่อเนื่องหรือพื้นที่ที่พบผู้เป็นโรคโควิด 19 ตามรายงานขององค์การอนามัยโลก โดยยังไม่พ้นระยะเวลา ๑๔ วัน หรือไม่สามารถแสดงเอกสารหลักฐานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ หรือมีอาการของโรคฯ ต้องปฏิเสธหรือไม่ยินยอมให้ผู้เดินทางเข้าสู่ประเทศไทย

๒.๔ การดำเนินการบนพาหนะระหว่างเดินทาง

(๑) ลดการสัมผัสระหว่างพนักงานต้อนรับกับผู้โดยสารและระหว่างผู้โดยสารกับผู้โดยสารให้มากที่สุด เช่น จัดให้เดินทางกันอย่างน้อย 1 เมตร

(๒) จัดให้ผู้โดยสารนั่งห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร (หากสามารถจัดได้)

(๓) แนะนำให้ทุกคนใส่หน้ากากอนามัย

(๔) กรณีผู้เดินทางมาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรที่เป็นเขตติดโรคติดต่อ อันตราย ให้แนะนำผู้เดินทางกรอกเอกสารตามแบบ ต. 8 ให้ครบถ้วนและตามความเป็นจริง

(๕) หากระหว่างการเดินทางพบผู้มีอาการป่วยหรือผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าป่วย เช่น มีไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หรือหอบเหนื่อย ให้บุคคลดังกล่าวใส่หน้ากากอนามัยและให้นั่งแยกจากผู้อื่นให้มากที่สุด อย่างน้อย 2 เมตรขึ้นไป

## ๓. มาตรการในการดำเนินการภายในราชอาณาจักร

๓.๑ มาตรการตรวจคัดกรอง (Entry screening) ณ ช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑.๑ จัดให้พาหนะที่มาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตราย หรือพาหนะที่มาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรที่เป็นพื้นที่ที่มีการระบาดต่อเนื่องหรือพื้นที่ ที่พบผู้เป็นโรคโควิด 19 ตามรายงานขององค์การอนามัยโลก จอดอยู่ ณ สถานที่ที่กำหนด จนกว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะอนุญาตให้ไปได้

๓.๑.๒ ตรวจคัดกรองอาการ (Entry Screening) ที่ประตูทางออก ตามหลักเกณฑ์วิธีการ หรือแนวทางที่กรมควบคุมโรคกำหนดโดยเคร่งครัด

๓.๑.๓ จัดให้ผู้เดินทางทุกคนสแกน QR Code หรือใช้วิธีการอื่นใดเพื่อให้สามารถใช้ระบบรายงานตัวและติดตามอาการที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด จนครบระยะเวลาตามที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศหรือเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ดำเนินการ หรือออกคำสั่งให้แยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต แล้วแต่กรณีหรือในระหว่างที่อยู่ในประเทศไทย แล้วแต่ระยะเวลาใดจะเร็วกว่ากัน

๓.๑.๔ จำแนกผู้เดินทางเป็น ๒ กลุ่ม โดยดำเนินการดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้เดินทางที่มีอาการเข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patient under Investigation: PUI) ตามที่กรมควบคุมโรคกำหนด ซึ่งเข้าข่ายเป็นผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคโควิด 19 ต้องส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปยังสถานพยาบาลที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เพื่อเข้ารับการรักษา รักษา รับการชันสูตร ทางกายภาพแยกกัก หรือกักกัน ตามสมควรแก่กรณี

กลุ่มที่ ๒ ผู้เดินทางที่ยังไม่มีอาการเข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patient under Investigation: PUI) ตามที่กรมควบคุมโรคกำหนด ต้องแยกกลุ่มผู้เดินทางที่มีสัญชาติไทย และกลุ่มผู้เดินทางที่เป็นคนต่างด้าวเพื่อดำเนินการตามมาตรการที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๕ กรณีเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ พบผู้เดินทางที่ยังไม่มีอาการเข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patient under Investigation: PUI) ตามที่กรมควบคุมโรคกำหนด (กลุ่มที่ ๒) ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ต้องให้ผู้เดินทางแสดงเอกสารหลักฐานต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ โดยให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๐.๐๐ น. ของประเทศไทย เป็นต้นไป

(๒) กรณีผู้เดินทางที่มีที่พักหรือที่พักอาศัยเป็นการประจำในประเทศไทย ให้นำบุคคลดังกล่าวแสดงเอกสารหลักฐานว่าตนเองมีที่พักหรือที่พักอาศัยดังกล่าวจริง และที่พักหรือที่พัก อาศัยดังกล่าวมีหลักแหล่งที่ชัดเจนซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสามารถติดตามตัวบุคคลดังกล่าวได้เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน หรือเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) กรณีผู้เดินทางที่ไม่มีที่พักหรือที่พักอาศัยเป็นการประจำในประเทศไทย ให้นำบุคคลดังกล่าวแสดงเอกสารหลักฐานต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่าง ประเทศ ดังนี้

(๓.๑) เอกสารหลักฐานที่พำนักหรือที่พักอาศัยที่ตนจะพำนักหรืออาศัยอยู่ในประเทศไทยในระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๔ วัน

(๓.๒) เอกสารหลักฐานว่าเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลที่พักอาศัย ยินยอมให้ตนพำนักหรืออาศัย เว้นแต่บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแล ที่พำนักหรือที่พักอาศัยนั่นเอง ให้แสดงหลักฐานความเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลที่พำนักหรือที่พักอาศัยนั้นแทน

(๓.๓) เอกสารหลักฐานว่าที่พักหรือที่พักอาศัย มีหลักแหล่งที่ชัดเจน ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสามารถติดตามตัวบุคคลดังกล่าวได้

๓.๑.๖ กรณีบุคคลดังกล่าวไม่สามารถแสดงหลักฐานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ หรือสามารถแสดงหลักฐานได้แต่เป็นข้อมูลที่เป็นเท็จหรือขาดความน่าเชื่อถือ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อพิจารณาดำเนินการตามสมควรแก่กรณี หรือประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนต่อไป

๓.๑.๗ กรณีเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ พิจารณาเอกสารหลักฐานแล้วเห็นว่า สมควรให้บุคคลดังกล่าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้ ต้องพิจารณาดำเนินการตาม ๓.๓ ต่อไป

๓.๒ การดำเนินการตาม ๓.๑ ข้างต้น ดำเนินการร่วมกันระหว่างกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ มาตรการสำหรับผู้เดินทางที่ยังไม่มีอาการเข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patient under Investigation: PUI) ตามที่กรมควบคุมโรคกำหนด ในกรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรให้บุคคลดังกล่าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรได้

๓.๓.๑ กรณีผู้เดินทางที่มาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรซึ่งเป็นเขตติดโรคติดต่ออันตราย ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศพิจารณาดำเนินการหรือออกคำสั่งตามความในมาตรา ๔๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ต้องกักกันบุคคลดังกล่าวไว้ ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศกำหนดเป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า ๑๔ วันจนกว่าจะพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย โดยห้ามบุคคลดังกล่าวออก จากสถานที่ที่กำหนดเด็ดขาด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ และตลอด ระยะเวลาที่บุคคลดังกล่าวถูกกักกัน ต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ในพื้นที่โดยเคร่งครัด ทั้งนี้ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะเฝ้าระวังมิให้บุคคล ดังกล่าวออกจากสถานที่ที่กำหนดและติดตามอาการอย่างใกล้ชิด

๓.๓.๒ กรณีผู้เดินทางที่มาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักรที่เป็นพื้นที่ที่มีการระบาดต่อเนื่องหรือพื้นที่ที่พบผู้เป็นโรคโควิด 19 ตามรายงานขององค์การอนามัยโลก เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศแจ้งไปยังเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่มีอำนาจทั่วราชอาณาจักรหรือเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ เพื่อพิจารณาดำเนินการหรือออกคำสั่ง ตามความในมาตรา ๓๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยจัดให้บุคคลดังกล่าวถูกกักไว้สังเกต เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๔ วันจนกว่าจะพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย โดยให้อยู่ในสถานที่ที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด เช่น ที่พำนักหรือที่พักอาศัยของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่ออาจอนุญาตให้ไปในบางสถานที่ที่จำเป็นได้ โดยบุคคลดังกล่าวต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อโดยเคร่งครัด เช่น ใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่ออกไปนอกที่พำนักหรือที่พักอาศัย ไม่ใกล้ชิดหรือคลุกคลีกับผู้อื่น หรือมีเงื่อนไขว่าเมื่อไปถึงท้องที่ใด ที่กำหนดไว้ต้องสามารถแสดงตัวต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้ และตลอดระยะเวลาที่บุคคลดังกล่าวถูกกักไว้สังเกต ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเฝ้าระวังมิให้บุคคลดังกล่าวไปในสถานที่ที่ไม่ได้รับอนุญาตและติดตามอาการอย่างใกล้ชิด



๓.๓.๓ การดำเนินการตาม ๓.๓.๑ และ ๓.๓.๒ พิจารณาดำเนินการเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ ผู้เดินทางที่มีสัญชาติไทย จัดให้กักกันหรือถูกคุมไว้สังเกต ณ ที่พักหรือที่พัก อาศัยตามภูมิลำเนาของบุคคลนั้น หรือ ณ ที่พักหรือที่พักอาศัยตามที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่ออนุญาต โดยต้องมีเอกสารหลักฐานว่าเจ้าของผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลที่พักหรือที่พักอาศัยนั้น ยินยอมให้ตนเอง ที่พักหรือที่พักอาศัย ณ สถานที่ดังกล่าว ตามที่ได้แสดงเอกสารหลักฐานต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

กรณีที่ ๒ ผู้เดินทางที่เป็นคนต่างด้าว จัดให้กักกันหรือถูกคุมไว้สังเกต ณ ที่พักหรือที่พักอาศัย เช่น โรงแรม หอพัก คอนโดมิเนียม ตามที่ได้แสดงเอกสารหลักฐานต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ กรณีผู้เดินทางจากพื้นที่อื่น ๆ ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ หลีกเลี่ยงสถานที่ชุมนุมชน และดูแลสุขภาพตนเอง

๓.๔ มาตรการสำหรับการดำเนินการในเขตพื้นที่จังหวัดและเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๓.๔.๑ การกำหนดสถานที่และการนำตัวผู้เดินทางจากช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศไป ยังสถานที่ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนด ดำเนินการร่วมกันโดยกระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๔.๒ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นผู้ตรวจสอบและติดตามอาการ โดยมีการบันทึกข้อมูลในระบบรายงานการติดตามอาการบุคคลดังกล่าวทุกวัน และให้บุคคลดังกล่าว ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อและปฏิบัติตัวขณะที่ถูกกักกันหรือถูกคุมไว้สังเกตตามที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด

๓.๔.๓ กรณีพบผู้ไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎหมาย คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อให้บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อพิจารณาดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามสมควรแก่กรณี ตลอดจนพิจารณานำมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้ดำเนินการอย่างเต็มที่ เพื่อมิให้มีการแพร่ของโรคเกิดขึ้นในพื้นที่

จะเห็นได้ว่า นักปกครองท้องถิ่นมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นผู้ค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตรวจสอบและติดตามอาการตลอดจนสังเกตกันหรือคุมไว้สังเกตอาการตามกฎหมาย

## 5. บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

### 5.1 พระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๕๗

ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่อำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน และแจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดปัดป้องภัยอันตรายอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอคอยระวังไม่ให้โรคภัยแพร่หลายไปในชุมชน ต้องคอยดูแลป้องกัน หรือเมื่อโรคเกิดขึ้นก็ต้องจัดการอย่าให้ติดต่อกันมากเกินไป และในเวลาเกิดโรคภัยติดต่อกันในอำเภอนั้นหรือในท้องที่อำเภอนั้น ซึ่งอาจจะลุกลามมาถึงอำเภอนั้น ให้ผู้ใหญ่บ้านช่วยนายอำเภอประกาศตักเตือนแก่ราษฎรให้จัดการป้องกันและรักษาโรค ถ้าหากว่าจะควรจัดการป้องกันได้อย่างไร หรือว่าควรระวังเรียนขอกำลังอุดหนุนประการใด ก็ให้จัดการตามสมควร

### 5.2 พระราชบัญญัติ โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

ในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดเกิดขึ้นให้บุคคลดังต่อไปนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

(๑) เจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน หรือแพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลในกรณีที่พบผู้ที่เป็น หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในบ้าน

(๒) ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล ในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อ ดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานพยาบาล

(๓) ผู้ทำการชันสูตรหรือผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตร ในกรณีที่ได้มีการชันสูตร ทางการแพทย์หรือทางการสัตวแพทย์ตรวจพบว่าอาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดต่อดังกล่าว



(๔) เจ้าของหรือผู้ควบคุมสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่พบ ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานที่นั้น

เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้รับแจ้ง ว่ามีเหตุสงสัย มีข้อมูล หรือหลักฐาน ว่ามีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาด เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ แจ้งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี และรายงาน ข้อมูลนั้นให้กรมควบคุมโรคทราบโดยเร็ว

เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตราย หรือ โรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่อ อันตรายหรือโรคระบาดในเขตพื้นที่ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่นั้น มีอำนาจที่จะดำเนินการเองหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ ผู้ใดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือผู้ที่เป็น ผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะ มารับการตรวจหรือรักษา หรือรับการชันสูตรทางการแพทย์ และเพื่อความปลอดภัย อาจดำเนินการโดยการแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่ง เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด จนกว่าจะได้รับการตรวจและการชันสูตรทางการแพทย์ว่า พันระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย

(๒) ให้ผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะติดโรคได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ตามวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด เพื่อมิให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด แพร่ออกไป

(๓) ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งตายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่อ อันตราย หรือโรคระบาดไปรับการตรวจ หรือจัดการทางการแพทย์ หรือจัดการด้วยประการอื่นใด เพื่อป้องกันการแพร่ของโรค

(๔) ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะ ที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น กำจัดความติดโรคหรือทำลายสิ่งใดๆ ที่มีเชื้อ โรคติดต่อหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคติดต่อ หรือแก้ไขปรับปรุงการสุขาภิบาลให้ถูก สุขลักษณะ เพื่อการควบคุมและป้องกันการแพร่ของโรค ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับคำสั่งต้องดำเนินการตาม คำสั่งดังกล่าวจนกว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อจะมีคำสั่งยกเลิก

(๕) ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะ ที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น ดำเนินการเพื่อการป้องกันการแพร่ของโรคด้วยการ กำจัดสัตว์ แมลง หรือตัวอ่อนของแมลงที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด

(๖) ห้ามผู้ใดกระทำการหรือดำเนินการใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป

(๗) ห้ามผู้ใดเข้าไปหรือออกจากที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

(๘) เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีหรือสงสัยว่ามีโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดเกิดขึ้นเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมมิให้มีการแพร่ของโรค

เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อต้องทำการสอบสวนโรค และหากพบว่ามีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ใด เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อแจ้งต่อคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี และรายงานข้อมูลนั้นให้กรมควบคุมโรคทราบโดยเร็ว

เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ มีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา และมีอำนาจเข้าไปในพาหนะ อาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของอาคารหรือสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมโรค

### 5.3 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาด โดยข้อ ๔ (๓) แต่งตั้งให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งดำรงตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เฉพาะในเขตท้องที่ ที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

### 5.4 พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินพ.ศ. ๒๕๕๘

ในพระราชกำหนดนี้ "สถานการณ์ฉุกเฉิน" หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบ หรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วน เพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น

ประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เกราะและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็วหรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเขตสถานการณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น

(๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุ่งให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

(๓) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร

(๔) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้นานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้นานพาหนะ

(๕) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ

(๖) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด

ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง เมื่อมีประกาศแล้ว นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำ เช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

(๒) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๓) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้นเพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๔) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็ว และหากปล่อยเนิ่นช้า จะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันทั่วถึง

(๕) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการส่งระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยอนุโลม

(๖) ประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชน

(๗) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ

(๘) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๙) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้อ้าง หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้าย ต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(๑๐) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรงหรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหาร ให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใดได้เพียงใด ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก

#### 5.5 คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งผู้กำกับการปฏิบัติงาน หัวหน้าผู้รับผิดชอบ และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่งตั้งให้ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร และข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในเขตท้องที่ตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ตลอดจนข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งที่ออกตาม พระราชกำหนดดังกล่าว และเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่โอนมาเป็นหน้าที่และอำนาจของนายกรัฐมนตรี เว้นแต่นายกรัฐมนตรีจะสั่งเป็นอย่างอื่น การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่หัวหน้าผู้รับผิดชอบ ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายกำหนด

#### 5.6 ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๑)

เพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็วและป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น นายกรัฐมนตรีจึงออกข้อกำหนดและข้อปฏิบัติแก่ส่วนราชการทั้งหลาย ภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง ห้ามประชาชนเข้าไปในพื้นที่หรือสถานที่ซึ่งมีความเสี่ยง ต่อการติดต่อเชื้อโรคโควิด 19 ตามที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ หรือตามที่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้ประกาศหรือ สั่งตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘



ข้อ ๒ การปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อบุคคล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดออกคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พิจารณาสั่งปิดสถานที่ซึ่งมีคนจำนวนมากไปทำกิจกรรม ร่วมกันและเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโรคโควิด 19 เป็นการชั่วคราว แต่อย่างน้อยให้สั่งปิดสถานที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สนามมวย สนามกีฬา สนามแข่งขัน สนามเด็กเล่น สนามม้า ในทุกจังหวัด  
ทั่วราชอาณาจักร

(๒) ผับ สถานบริการ สถานที่แสดงมหรสพ สถานที่ที่มีการแสดงหรือการละเล่นสาธารณะ สถานประกอบการ อาบ อบ นวด และนวดแผนโบราณ สปา สถานที่ออกกำลังกาย (ฟิตเนส) สถานบันเทิง ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๕

(๓) สถานที่อื่นนอกจากนี้ เช่น แหล่งท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์สถาน ห้องสมุดสาธารณะ ศาสนสถาน สถานีขนส่งหรือโดยสาร ตลาด ห้างสรรพสินค้า ให้พิจารณาโดยสั่งปิดเฉพาะส่วนหรือ ทั้งหมดและอาจกำหนดเงื่อนไขและเงื่อนไขตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓ การปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร ในการใช้ยานพาหนะไม่ว่าจะเป็นอากาศยาน เรือ รถยนต์ หรือพาหนะอื่นใด หรือในการใช้เส้นทางคมนาคมไม่ว่าทางอากาศ ทางน้ำ หรือทางบก เพื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปิดช่องทางเข้าออกด่าน จุดผ่านแดน หรือจุดผ่อนปรนตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อและกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองสำหรับผู้โดยสารหรือผู้ที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

ข้อ ๔ การห้ามกักตุนสินค้า ห้ามผู้ใดกักตุนสินค้าซึ่งเป็นยา เวชภัณฑ์ อาหาร น้ำดื่ม หรือสินค้าอื่นที่จำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าควบคุม ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ก็ตาม สำหรับกรณีที่เป็นสินค้าควบคุม การผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ ปริมาณการผลิต การควบคุมราคาจำหน่ายและการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง และไม่เกิดภาวะขาดแคลนหรือเดือดร้อนเกินสมควร โดยเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องตรวจและควบคุมดูแลผู้ประกอบการดังกล่าวอย่างเคร่งครัดตามพระราชบัญญัติสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง



ข้อ ๕ การห้ามชุมนุม ห้ามมิให้มีการชุมนุม การทำกิจกรรม หรือการมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ ในสถานที่แออัดหรือกระทำการดังกล่าวอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย ทั้งนี้ ภายในเขตพื้นที่ที่หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคงประกาศกำหนด

ข้อ ๖ การเสนอข่าว ห้ามการเสนอข่าวหรือทำให้แพร่หลายทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีข้อความ ข่าวดังกล่าวเกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) อันไม่เป็นความจริงและอาจทำให้ ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอันทำให้เกิดความเข้าใจผิด ในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่เตือนให้ระงับหรือสั่งให้แก้ไขข่าว หรือหากเป็นกรณีที่มีผลกระทบรุนแรง ให้ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๗ มาตรการเตรียมรับสถานการณ์

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเป็นผู้กำกับการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉินทุกมิติในเขตท้องที่ที่ตนรับผิดชอบ หากมีปัญหารายงาน กระทรวงมหาดไทย

(๒) หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดและประชาสัมพันธ์เผยแพร่มาตรการ เพื่อช่วยเหลือหรือ บรรเทาผลกระทบอันเกิดจากการบังคับใช้มาตรการของรัฐต่อประชาชนตามหน้าที่และอำนาจ โดยพิจารณาใช้งบประมาณของตนเองเป็นอันดับแรก ในกรณีไม่อาจดำเนินการได้ เสนอหรือขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาล

(๓) โรงพยาบาล สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและดูแลรักษาผู้ป่วยทั้งภาครัฐและเอกชน จัดหา ยา เวชภัณฑ์ เครื่องมือในการตรวจโรค เครื่องช่วยในการหายใจและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นให้เพียงพอตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนดหรือแนะนำ ทั้งนี้ รวมถึงการเตรียมบุคลากรทางการแพทย์จากแหล่งต่าง ๆ และการเตรียมสถานที่กักกัน สถานที่กักตัวสังเกตหรือเตียงเพื่อรองรับผู้ป่วยที่อาจเพิ่มจำนวนขึ้น โดยขอความร่วมมือคัดแปลงสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงแรม โรงเรียน มหาวิทยาลัย หอประชุม สถานที่ปฏิบัติธรรม ศาลาวัด อาคารของเอกชน ที่ยังไม่ได้ใช้งานหรือสถานที่ราชการ สถานที่เอกชนอื่น ๆ เป็นโรงพยาบาลชั่วคราว

(๔) ในการกักกันตัวเองไว้สังเกตอาการตามคำสั่งหรือคำแนะนำของเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้เดินทางข้ามเขตมาจากพื้นที่จังหวัดอื่น เจ้าหน้าที่หรือหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดตั้งขึ้น หรืออาสาสมัครที่ปฏิบัติงานให้แก่ทางราชการสามารถเข้าตรวจสอบการเฝ้าระวังหรือความเข้มงวดจริงจังในการกักกันตนเองและให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องได้ ในกรณีนี้ อาจขอความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นให้ช่วยตรวจสอบด้วยก็ได้

ข้อ ๘ มาตรการพึงปฏิบัติสำหรับบุคคลบางประเภท ให้กลุ่มคนที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อโรคโควิด 19 ได้แก่ ดังต่อไปนี้ อยู่ในเคหสถานหรือบริเวณสถานที่พำนักของตนเพื่อป้องกันตนเองจากการติดเชื้อจากสภาพแวดล้อมภายนอก

(๑) ผู้สูงอายุตั้งแต่เจ็ดสิบปีขึ้นไป

(๒) กลุ่มคนที่มีโรคประจำตัว ได้แก่ โรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่าง ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจและสมอง โรคในระบบทางเดินหายใจ โรคภูมิแพ้ ซึ่งมีภูมิคุ้มกันต่ำตามธรรมชาติของโรคและด้วยยาที่ใช้รักษา

(๓) กลุ่มเด็กเล็กที่มีอายุต่ำกว่าห้าปีลงมา

ข้อ ๙ มาตรการเกี่ยวกับการออกนอกราชอาณาจักร กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเข้มงวดในการตรวจลงตราหรือออกวีซ่าหรืออนุญาต ให้ชาวต่างประเทศซึ่งมิได้มีกิจการงานปกติหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรยังคงอยู่ในราชอาณาจักร บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยหรือไม่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรซึ่งประสงค์จะเดินทางออกนอกราชอาณาจักรจะได้รับการอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรค

ข้อ ๑๐ มาตรการดูแลความสงบเรียบร้อยในกรุงเทพมหานคร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดเวรยามหรือตั้งจุดตรวจตามถนน เส้นทางคมนาคม สถานีขนส่งหรือโดยสาร เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ การก่ออาชญากรรม และการรวมกลุ่มชุมนุมหรือมั่วสุมในลักษณะที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโรค หรือ การกระทำอันเป็นการฉวยโอกาสซ้ำเติมความเดือดร้อนของประชาชน หรือการก่อกวนก่อกองเพื่อแพร่เชื้อโรค และหากพบเห็นการกระทำดังกล่าวให้ดำเนินคดีตามกฎหมายทันที ในจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพมหานคร หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยมีมาตรการตั้งด่านตรวจหรือจุดสกัดดูแลการเดินทางข้ามพื้นที่จังหวัดเพื่อจัดระเบียบการเดินทาง การจราจร การเฝ้าระวังหรือสังเกตอาการผู้เดินทาง และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามข้อนี้ ผู้รับผิดชอบตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง อาจขอความร่วมมือ

จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เจ้าหน้าที่ กอ.รมน. หรืออาสาสมัครเพื่อปฏิบัติการร่วมกันก็ได้ และหากพบเห็นการกระทำดังกล่าวดำเนินคดีตามกฎหมายทันที

ข้อ ๑๑ มาตรการป้องกันโรค มาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนดเพื่อใช้ปฏิบัติเป็นการทั่วไป หรือใช้ในกรณีผ่อนผันหรือยกเว้นการปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ ดังนี้

(๑) ให้ทำความสะอาดโดยการเช็ดทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสของสถานที่ที่เกี่ยวข้อง ก่อนการจัดกิจกรรม และให้กำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน

(๒) ให้เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมกิจกรรม ลูกจ้าง ผู้ใช้บริการ สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า

(๓) ให้บุคคลตาม (๒) ล้างมือด้วยสบู่ แอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

(๔) ให้บุคคลตาม (๒) เว้นระยะนั่งหรือยืนห่างกันอย่างน้อยหนึ่งเมตรเพื่อป้องกันการติดต่อ สัมผัส หรือแพร่เชื้อโรคทางฝอยละอองน้ำลาย

(๕) ให้ควบคุมจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมมิให้แออัด หรือลดเวลาในการทำกิจกรรมให้สั้นลงเท่าที่จำเป็น โดยถือหลักการหลีกเลี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกันเจ้าหน้าที่อาจเพิ่มมาตรการใช้แอปพลิเคชันติดตามตัวทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ และนำมาตราการ คุมไว้สังเกตหรือมาตรการกักกันตัวอย่างน้อย ๑๔ วัน ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อมาใช้แก่บุคคลบางประเภทหรือบางคนได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๑๒ นโยบายการยังคงให้เปิดสถานที่ทำการ รัฐบาลมีนโยบายให้โรงพยาบาล สถานพยาบาล คลินิกแพथวิทยาโรค ร้านขายยา ร้านอาหารในส่วนซึ่งมิใช่สถานบันเทิงหรือสถานบริการและแผงจำหน่ายอาหารซึ่งผู้บริโภครื้อไปบริโภคนอกสถานที่ โรงแรมในส่วนซึ่งเป็นที่พักอาศัย และร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อขนาดเล็ก ร้านค้าทั่วไป ห้างสรรพสินค้าในส่วนซึ่งเป็นแผนกซูเปอร์มาร์เก็ต แผนกขายยา แผนกอาหาร แผนกสินค้าเบ็ดเตล็ดอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต โรงงาน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจการเงิน ธนาคาร ตู้เอทีเอ็ม ตลาดและตลาดนัดในส่วนซึ่งจำหน่ายอาหารสด อาหารแห้ง อาหารปรุงสำเร็จ อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์และสินค้าเบ็ดเตล็ดอันจำเป็น สถานที่จำหน่าย แก๊สหุงต้ม เชื้อเพลิง บิมน้ำมัน บิมน้ำแก๊ส การให้บริการขนส่งผู้โดยสารและขนส่งสินค้ารวมทั้งบริการ ส่งสินค้าและอาหารตามสั่ง ( delivery online) ยังคงประกอบกิจการต่อไปได้ตามปกติ เพื่อความสะดวกและความเป็นอยู่ตามปกติของประชาชน มิให้ขาดแคลนหรือเดือดร้อนยากลำบากเกินควร โดยให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ ยังคงเปิดดำเนินการในวันและเวลา ราชการ

ตามปกติ เว้นแต่ที่มีประกาศให้ปิดหรืองดดำเนินการ ไปก่อนแล้ว เช่น สถาบันการศึกษา ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและมีให้ประชาชนต้องเสียประโยชน์หรือละเมิดกฎหมายที่มีกำหนดเวลาให้ปฏิบัติ

ข้อ ๑๓ คำแนะนำเกี่ยวกับการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัด ในช่วงเวลานี้ ประชาชน พึงจดหรือชะลอการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัดในระยะนี้โดยไม่จำเป็นและควรพักหรือทำงานอยู่ ณ ที่พำนักของตน กรณีจำเป็นต้องเดินทางข้ามเขตพื้นที่ ต้องรับการตรวจคัดกรอง และปฏิบัติตามมาตรการที่ทางราชการกำหนด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการติดตามตัวมารับการตรวจอาการหรือกักกันตัว

ข้อ ๑๔ คำแนะนำในการจัดกิจกรรมอื่น ๆ การจัดกิจกรรมหรือพิธีการทางสังคม ตามประเพณีนิยม เช่น พิธีมงคลสมรส พิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ พิธีบำเพ็ญกุศล พิธีศพ พิธีสงกรานต์ หรือกิจกรรมภายในครอบครัว ตลอดจนกิจกรรมหรืองานพิธีที่ทางราชการจัดขึ้นหรือเป็นไปตามหมายกำหนดการของทางราชการ ยังคงจัดได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด

#### 5.7 ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๒)

ห้ามบุคคลใดที่ราชอาณาจักรออกนอกเคสสถานระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๔.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่มีความจำเป็นหรือเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการแพทย์ การธนาคาร การขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภค ผลผลิตการเกษตร ยา เวชภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ หนังสือพิมพ์ การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง การขนส่งพัสดุภัณฑ์ การขนส่งสินค้าเพื่อการนำเข้าหรือส่งออก การขนย้ายประชาชนไปสู่ที่เอกเทศเพื่อกักกันตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ การเข้าออกเวรทำงานผลัดกลางคืนตามปกติ หรือการเดินทางมาจากหรือไปยังท่าอากาศยาน โดยมีเอกสารรับรองความจำเป็นหรือเอกสารเกี่ยวกับสินค้าหรือการเดินทาง และมีมาตรการป้องกัน โรคตามข้อกำหนด (ฉบับที่ ๑) หรือ เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งต่าง ๆ ของทางราชการ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ๆ โดยได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

### 5.8 ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓)

นายกรัฐมนตรี จึงออกข้อกำหนดเพิ่มเติม เพื่อเป็นการกำหนดข้อยกเว้นในการปฏิบัติตามข้อกำหนด (ฉบับที่ ๒) ให้ชัดเจนขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในการบังคับใช้ข้อ ๑ แห่งข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๒) ยกเลิกความในส่วนที่เป็นข้อยกเว้นการห้ามออกนอกเคสสถานตามเวลาดังกล่าว และใช้ข้อยกเว้น ดังต่อไปนี้แทน

(๑) การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งต่าง ๆ ของทางราชการ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร หรือพลเรือน ซึ่งอยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(๒) การสาธารณสุข ได้แก่ ผู้ป่วย ผู้มีความจำเป็นต้องพบแพทย์และผู้ดูแลบุคคลดังกล่าว หรือแพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องปฏิบัติงาน

(๓) การขนส่งสินค้าเพื่อประโยชน์ของประชาชน ได้แก่ ผู้ขนส่งอาหาร ยา เวชภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ สินค้าอุปโภคบริโภค ผลผลิตการเกษตร น้ำมันเชื้อเพลิง ไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุภัณฑ์ หนังสือพิมพ์ หรือสินค้าเพื่อการนำเข้าหรือส่งออก

(๔) การขนส่งหรือขนย้ายประชาชน ได้แก่ ผู้ขนส่งหรือขนย้ายประชาชน ไปสู่ที่เอกเทศของทางราชการหรือของตนเองเพื่อการเฝ้าระวังหรือกักกันตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ หรือ ผู้เดินทางมาจากหรือไปยังท่าอากาศยานหรือสถานที่ขนส่งตามที่ทางราชการอนุญาตและให้เปิดทำการได้

(๕) การบริการหรือการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ได้แก่ ผู้บริการคนไร้ที่พึ่ง ผู้บริการ เฉพาะน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานีน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้บริการส่งสินค้าหรืออาหารตามสั่ง ผู้บริการตรวจสอบ หรือซ่อมบำรุงไฟฟ้า ประปา ระบบระบายน้ำ ระบบท่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ผู้บริการจัดเก็บ และกำจัดขยะมูลฝอย ผู้บริการซ่อมแซมและปรับปรุงโครงข่ายและอุปกรณ์ในการสื่อสารโทรคมนาคม ผู้บริการด้านธนาคาร ตลาดทุน ประกันภัย การกู้ภัย การป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ ผู้จำเป็นต้องดำเนินการในกรณีเกิดอุบัติเหตุ หรือจำเป็นต้องติดต่อราชการกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครอง หรือพนักงานสอบสวน



(๖) การประกอบอาชีพซึ่งจำเป็นต้องกระทำภายในช่วงเวลาพิเศษ ได้แก่ ผู้เข้าออกเวรยาม กะ หรือการทำงานตามผลัดเวลาที่กำหนดไว้ตามปกติของทางราชการ เอกชน โรงงาน หรือการดูแลรักษาความปลอดภัย ผู้ประกอบอาชีพประมง การกรีดยาง การตรวจรักษาสัตว์

(๗) เหตุจำเป็นอื่น ๆ โดยได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะรายจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีตาม (๑) ถึง (๖) บุคคลที่มีความจำเป็นดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือ บัตรแสดงตนอย่างอื่น และเอกสารรับรองความจำเป็น เอกสารเกี่ยวกับสินค้าบริการ การเดินทางหรือ หลักฐานอื่น ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคที่ทางราชการกำหนดรวมถึง การยอมรับการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย สำหรับกรณีตาม (๗) ต้องแสดงเหตุจำเป็นพร้อมทั้งหลักฐาน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต หัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเพื่ออนุญาต

ข้อ ๒ ในกรณีมีความจำเป็นสมควรยกเว้นความในข้อ ๑ เพิ่มเติมเป็นการทั่วไป ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีย่อมมีคำสั่งยกเว้นผู้ประกอบกิจการอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกันภายในกรอบของกิจการตามข้อ ๑ (๑) ถึง (๖) เพิ่มเติม โดยอาจกำหนดสถานที่ เงื่อนไข และเงื่อนไขเวลาด้วยก็ได้

ข้อ ๓ ในกรณีมีการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น เช่น ความผิดต่อทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการพนัน กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ และเป็นความผิดตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วย ต้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดทุกฐานความผิดนั้นโดยเร็ว

### 5.9 ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๕)

ข้อ ๑ การห้ามออกนอกเคสสถาน การห้ามบุคคลใดที่ราชอาณาจักรออกนอกเคสสถาน ระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๔.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้นตามข้อกำหนด (ฉบับที่ ๒) และข้อยกเว้นการห้ามออกนอกเคสสถานตามข้อกำหนด (ฉบับที่ ๓) ยังคงใช้บังคับต่อไป ผู้ฝ่าฝืนย่อมมีความผิดตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และหากไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนดด้วย เช่น ออกนอกเคสสถาน ในเวลาดังกล่าวและไม่ยอมรับการแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต หรือมีส่วนร่วมกันทำกิจกรรม อันเสี่ยงต่อการแพร่โรคในเวลาดังกล่าว อาจมีความผิดอีกสถานหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ หรือหากอาศัยช่วงเวลาดังกล่าวไปกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น เช่น ความผิด



ตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือกระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดในเรื่องอื่น ๆ นอกจากเรื่องการห้ามออกนอกเคหสถาน และขณะเดียวกันก็เป็น การกระทำความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เช่น เสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาอันไม่เป็นความจริงซึ่งเป็นการผิด ตามข้อ ๖ แห่งข้อกำหนด (ฉบับที่ ๑) และเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ก็ให้ดำเนินคดีตามกฎหมายเหล่านั้น ทุกฐานความผิด ทั้งนี้ทางราชการอาจพิจารณาขึ้นทะเบียนรายชื่อผู้กระทำความผิดดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาในการขอรับความช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐในโอกาสต่อไปด้วยก็ได้

ข้อ ๒ การห้ามหรือข้อจำกัดการดำเนินการหรือการทำกิจกรรมบางอย่างตามพระราชกำหนดและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑) ห้ามการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกประเภทเพื่อจัดการเรียนการสอน การสอบ การฝึกอบรม หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เว้นแต่เป็นการดำเนินการสื่อสารแบบทางไกลหรือด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์

(๒) ห้ามผู้ใดจัดให้มีกิจกรรมซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากในลักษณะว่า สุมประชุมกัน หรือมีโอกาสติดต่อสัมผัสกันได้ง่าย เช่น การประชุม การสัมมนา การแจกจ่ายอาหารหรือสิ่งของ การจัดเลี้ยง เว้นแต่เป็นการจัดโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องเว้นระยะห่างทางสังคมระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยหนึ่งเมตร สถานที่ทำกิจกรรมต้องโล่งแจ้ง หรือไม่แออัด ใช้ระยะเวลาทำกิจกรรมไม่นาน และมีมาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด ในกรณีเป็นการประชุม การสัมมนา ควรจัดประชุมด้วยวิธีการตามพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุม ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๓) ห้ามผู้ใดใช้ทำอากาศยานเพื่อการขึ้นลงของอากาศยานวันแต่เป็นไปตาม ประกาศ เงื่อนไข และเงื่อนไขที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศกำหนด

(๔) ผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยทางบก ทางน้ำหรือทางอากาศ ต้องปฏิบัติ ตามเงื่อนไข เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรี ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศและกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ กำหนดซึ่งแบ่งออกเป็นมาตรการสำหรับชาวต่างประเทศ และมาตรการสำหรับผู้มีสัญชาติไทย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และควบคุมจำนวนคนเข้าเมืองให้สอดคล้องกับความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการคัดกรองและการจัดที่เอกเทศไว้แยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต

(๕) ให้ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ สั่งหรือกำหนดเป็นเงื่อนไขในการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรให้แยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ ที่เอกเทศ หรือสถานที่ซึ่งทางราชการกำหนด ต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนด

(๖) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดอาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีคำสั่งปิดสถานที่ซึ่งมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่โรคดังนี้ โรงมหรสพ สถานบริการ ผับ บาร์ สถานบันเทิง สวนน้ำ สนามเด็กเล่น สวนสนุก สวนสัตว์ สถานที่เล่น สเก็ตหรือโรลเลอร์เบรดหรือการเล่นอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน สนุกเกอร์ บิลเลียด สถานที่เล่น โบว์ลิ่งหรือตู้เกม ร้านเกมและร้านอินเทอร์เน็ต สระว่ายน้ำสาธารณะ สนามชนไก่ ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานที่ออกกำลังกายฟิตเนส คลินิกเวชกรรมเสริมความงาม ศูนย์แสดงสินค้า ศูนย์ประชุม สถานที่จัดนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดสาธารณะ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุ สนามมวย โรงเรียนสอนศิลปะการต่อสู้ (ยิม) สถานที่สักหรือเจาะผิวหนังหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย สถาบันลีลาศหรือสอนลีลาศ สนามม้า สถานประกอบกิจการอาบน้ำ ออบไอน้ำ ออบสมุนไพร สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สถานประกอบการนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า และสถานประกอบกิจการอาบ อบ นวด ในพื้นที่รับผิดชอบเป็นการชั่วคราว

(๗) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดอาจพิจารณาปิดจำกัดหรือ ห้ามการดำเนินการสถานที่หรือสั่งให้งดการทำกิจกรรมอื่นที่มีความเสี่ยงนอกเหนือจากที่ระบุไว้ตาม (๖) เพิ่มเติมภายในพื้นที่รับผิดชอบได้ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่การสั่งให้เปิดดำเนินการสถานที่หรือกิจกรรมใด ๆ ที่มีคำสั่งปิดหรือมีข้อจำกัดการใช้สถานที่ตาม (๖) ถึง (๕) หรือตามที่มีคำสั่งปิดตาม (๖) และ (๗) จะกระทำมิได้จนกว่าจะได้ประเมินสถานการณ์และมีข้อกำหนดให้ผ่อนคลายเป็นไป

ข้อ ๓ คำสั่งหรือการกำหนดตามข้อ ๒ (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ถือเป็นคำสั่งตามข้อกำหนดที่ออกตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ด้วย

ข้อ ๔ การปฏิบัติศาสนกิจหรือศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนาหรือตามประเพณีนิยม ณ ศาสนสถานใดให้เป็นไปตามดุลยพินิจและอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ปกครองดูแลศาสนสถานนั้น ในกรณีมีมาตรการหรือคำแนะนำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือของทางราชการเกี่ยวกับการป้องกันโรค ผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามมาตรการหรือคำแนะนำดังกล่าว

ข้อ ๕ ประชาชนงดหรือชะลอการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัด เว้นแต่มีความจำเป็น ซึ่งต้องแสดงเหตุผลและหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งต้องรับการตรวจคัดกรอง และต้องปฏิบัติตาม มาตรการป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนดอันอาจทำให้การเดินทางต้องใช้เวลา มากกว่าปกติ และไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทาง ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

#### 5.10 คำสั่ง คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ ๑ /๒๕๖๓

เรื่อง มาตรการเร่งด่วนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))

เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรค การควบคุมโรคอย่างทันเวลาและจำกัดการชุมนุมของประชาชนเพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคขยายไปในวงกว้าง และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COMID-19)) ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงปิดสถานประกอบการบางประเภทในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด ดังนี้

๑) ปิดสถานบริการที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๔ ทุกแห่งเป็นการชั่วคราว

๒) ปิดสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ได้แก่ สถาน บันเทิง ผับ บาร์ ร้านคาราโอเกะ และสถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการโดยจัดให้มีดนตรี ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเพลงหรือการแสดงดนตรี หรือมีการจัดแสงหรือเสียง หรือการจัดแสดง อื่นใดเพื่อการบันเทิง เป็นการชั่วคราว

๓) ปิดสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ร้านนวดเพื่อสุขภาพ/นวดแผนโบราณ/แผนไทย และกิจการสปา อบไอน้ำ อบสมุนไพร ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุกแห่ง เป็นการชั่วคราว

๔) ปิดโรงภาพยนตร์ โรงมหรสพ ทุกแห่ง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้รับอนุญาตตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการ โรงมหรสพ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการชั่วคราว

๕) ปิดสถานที่สนามชนไก่ กัดปลา ประลองโค ชนโค ชนกระบือ ทุกแห่ง ที่ได้รับใบอนุญาตให้ใช้สถานที่สำหรับจัดให้มีการเล่นการพนันชนไก่ กัดปลา ประลองโค ชนโค ชนกระบือ ตลอดจนกิจกรรมการซ้อมชนไก่ เป็นการชั่วคราว

๖) ปิดสถานประกอบการที่ให้บริการเกี่ยวกับการออกกำลังกาย (ฟิตเนส) และ/หรือโยคะ ที่อยู่ภายในอาคารทุกแห่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการชั่วคราว

๓) ปิดร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต ทุกแห่ง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการชั่วคราว

๔) ปิดสนามมวย สนามซ้อมมวย สนามกีฬา สนามฟุตบอล สนามฟุตบอลสวนสนุก สระว่ายน้ำ ทุกแห่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่

๕) สถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ถือปฏิบัติการปิดการเรียนการสอน การสอบ หรือเลื่อนการสอนตามที่ต้นสังกัดกำหนดอย่างเคร่งครัด

๖) ปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกสังกัด และ โรงเรียนตาดีกาประจำมัสยิดทุกแห่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดจะคลี่คลาย

๗) งดการจัดกิจกรรมรวมคนจำนวนมากที่มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) ที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เกินกว่า ๕๐ คน เช่น การจัดการแสดงดนตรี คอนเสิร์ต การจัดประชุม อบรม สัมมนา หรือหากมีความจำเป็นต้อง จัดกิจกรรมอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ แต่ละคนต้องนั่งห่างกันไม่น้อยกว่าระยะ ๑ เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

๘) สถานที่ทำงาน ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ร้านค้า ร้านอาหาร และตลาดชุมชน ทุกแห่ง ใช้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค โดยการทำมาความสะอาดพื้นผิวสัมผัส ห้องสุขา การดูแลสุขภาพและการป้องกันการติดเชื้อของพนักงานและบุคลากร เช่น การใช้หน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้า การจัดจุดบริการเจลล้างมือ การจัดการขยะ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดจะคลี่คลาย

**5.11 คำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ฉบับที่ 1) ที่ ๑๘๗๐ / ๒๕๖๓ เรื่อง จัดตั้งจุดตรวจการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด - 19**

เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด - 19 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี/เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีคำสั่งตั้งจุดตรวจการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด - 19 ดังนี้

๑) ตั้งจุดตรวจการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด - 19 เพื่อตรวจคัดกรองประชาชนที่เดินทางข้ามพื้นที่ภายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งเฝ้าระวังหรือสังเกตอาการ ของผู้เดินทางและพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค จำนวน ๑๑ จุดตรวจ

๒) ชุดตรวจการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด - 19 ปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น ๓ ผลัด ดังนี้

(๑) ผลัดที่ ๑ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น.

(๒) ผลัดที่ ๒ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐-๒๔.๐๐ น.

(๓) ผลัดที่ ๓ ตั้งแต่เวลา ๐๐.๐๐-๐๘.๐๐ น.

๓) ชุดตรวจการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด - 19 แต่ละผลัดโดยให้สนธิกำลังระหว่างฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อพปร. สมาชิกกู้ภัย สมาชิกและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด และสถานีตำรวจภูธร ในพื้นที่ตั้งจุดตรวจฯ

(๒) เจ้าหน้าที่ทหารจากมณฑลทหารบกที่ ๔๕ กองบิน ๒ และกอ.รมน. จังหวัดฯ ในพื้นที่ตั้งจุดตรวจฯ

(๓) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตร กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย และชรบ.ในสังกัดอำเภอพื้นที่ตั้ง จุดตรวจฯ

(๔) เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอำเภอพื้นที่ตั้ง จุดตรวจฯ

(๕) เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพื้นที่ตั้ง จุดตรวจฯ

(๖) ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อพปร.) ในอำเภอพื้นที่ตั้งจุดตรวจฯ

(๗) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตั้งจุดตรวจ สนับสนุนการจัดเตรียมสถานที่ เช่น เต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ ป้ายไวนิลรณรงค์ ป้ายชี้แจงการปฏิบัติงาน ระบบแสงสว่าง อาหาร เครื่องดื่ม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ

๔) ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจในเขตจังหวัด มีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติของจุดตรวจตามที่นายอำเภอท้องที่มอบหมาย

๕) นายอำเภอทุกท้องที่ และผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรท้องที่ บูรณาการกำลัง ในการตั้งจุดตรวจฯ ระดับชุมชน ระดับตำบล และระดับอำเภอ ในเส้นทางถนนสายรองในพื้นที่อำเภอ



๖) นายอำเภอท้องที่มีอำนาจมอบหมายข้าราชการอื่น ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ที่จุดตรวจ

๗) นายอำเภอท้องที่ที่ตั้งจุดตรวจเป็นผู้กำกับดูแล อำนวยการ สั่งการและแก้ไข ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของจุดตรวจ

5.13 คำสั่ง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ ๒๑๕๘ /๒๕๖๓ เรื่อง มาตรการเร่งด่วนในการ ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) (ฉบับที่ 8)

เพื่อให้การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี/ผู้กำกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ และข้อกำหนดซึ่ง ออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ ข้อ ๑ และ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีคำสั่งจังหวัด สุราษฎร์ธานี ที่ ๒๑๕๕/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง การมอบหมายการปฏิบัติของ ชุดเคลื่อนที่เร็วในพื้นที่อำเภอ ดังนี้

ปรับการจัดชุดเคลื่อนที่เร็วเพื่อเตรียมพร้อมปฏิบัติหน้าที่ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง (แบ่งเป็น ๓ ผลัด) ให้นายอำเภอและผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรเป็นผู้ดำเนินการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ ชุดเคลื่อนที่เร็วฯ การปฏิบัติตามขนาดพื้นที่ อำเภอไชยา จัดกำลังพลแต่ละไม่เกิน ๕ ชุดปฏิบัติการ (ไม่เกิน ๔๘ นาย)

โดยมีหน้าที่ ดังนี้

๑) ดำเนินการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ใน ระดับ หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และอำเภอ

๒) หยุดยั้งบุคคลที่ถูกกักกันให้ปฏิบัติตนอยู่ในสถานที่กักกันตนเอง เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อออกสู่ชุมชน

๓) ควบคุมและบังคับใช้กฎหมายตามข้อกำหนดที่ออกตามความฯ แห่งพระราช กำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๔ และคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุกฉบับ



เพื่อให้สามารถป้องกันยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยฉับพลัน หากไม่ดำเนินการป้องกันและยับยั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จะส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของประชาชน

จากการศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่านักปกครองท้องถิ่นที่ได้รับแต่งตั้งให้มีบทบาทเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้รับแต่งตั้งให้มีบทบาทเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และนอกจากนี้ยังได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ชุดเคลื่อนที่เร็วตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงทำให้นักปกครองท้องถิ่นมีบทบาทตามกฎหมายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการควบคุมและบังคับใช้กฎหมายตามข้อกำหนดที่ออกตามความแห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีทุกฉบับ

## 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาญ คำวรรณ (2546) ศึกษาเรื่องบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายหลังปีพ.ศ.2537 ผลการสัมภาษณ์พบว่า บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและรักษา ความสงบเรียบร้อยนั้น สามารถจำแนกเป็น 4 ประเด็นหลักคือ 1) บทบาทในฐานะผู้นำในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ของรัฐ 2) บทบาทในฐานะผู้ปฏิบัติงาน 3) บทบาทในฐานะผู้สนับสนุนและประสานงาน และ 4) บทบาทในฐานะผู้บริหารตำบลหมู่บ้าน ซึ่งจากบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า แม้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมาแต่จากการทำงานของทั้งสองหน่วยงานนี้ไม่เกิดการซ้ำซ้อนกันแต่อย่างใดกล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งหมดตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งไม่มีกำหนดให้ สมาชิกสภาตำบลมีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่เลย ในขณะที่พระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 มาตรา 27 บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจ หน้าที่ในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตท้องถิ่นของตนได้ดังนั้นหากไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาจมีความสับสนวุ่นวาย การรักษาความสงบเรียบร้อยต่าง ๆ จะขาดตอน เช่น ดำรวจ ขณะนี้ เปลี่ยนไปเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติสังกัดสำนักงานกฤษฎีกา (ในหลักการตำรวจต้องไปอยู่กับท้องถิ่น เป็นหน่วยงาน Security ของ อบต. เพราะบทบาทของตำรวจก็คือ รปภ. นั่นเอง) ส่วนปัญหา

และอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านคือความเป็นญาติพี่น้อง ในชุมชน หมู่บ้าน ตำบล ความรู้ความสามารถของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สิทธิประโยชน์ค่าตอบแทน ความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน การมีบุญคุณต่อกันมาก่อนและอุดมการณ์ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ปกรณ์ สุวีวรรณ (2546) ได้ศึกษาการทำหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านใน ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองระดับชาติ/ท้องถิ่นกับประชาชน ผลการวิจัยพบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้เชื่อมผลประโยชน์ระหว่างนักการเมืองระดับชาติ/ท้องถิ่นกับประชาชน และความสัมพันธ์เป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในรูปแบบ ผู้อุปถัมภ์-ลูกน้อง โดยนักการเมือง จะให้ความช่วยเหลือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในการพัฒนาท้องถิ่นในขณะที่เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านจะช่วยสร้างความนิยมแก่นักการเมืองที่ช่วยเหลือท้องถิ่นของตนเอง

วิรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2547) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่และกฎหมายอื่นที่กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดนครนายก พบว่าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่มีผลการปฏิบัติงานมากที่สุด เรียงลำดับลงมาได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านอื่น ๆ เกี่ยวกับการปกครองในตำบล หมู่บ้าน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการทะเบียน สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้จำนวน 8 ประการได้แก่ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน การควบคุมกำกับดูแลของอำเภอ การสนับสนุนด้านงบประมาณค่าใช้จ่าย การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ การได้รับการยอมรับและยกย่องจากประชาชนในหมู่บ้านตำบล ความพึงพอใจในอัตราค่าตอบแทนสิทธิสวัสดิการที่รัฐกำหนด ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองระดับท้องถิ่น และความสามารถในการเจรจาต่อรองในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ตามที่ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้และทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานในระดับนี้อยู่จนถึงปัจจุบัน

วิลาวรรณ พิพัฒน์ชยกร (2547) ศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านอำเภอ น้าเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า (1) ผู้ใหญ่บ้านมีการปฏิบัติหน้าที่โดยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยคือ ด้านการอำนวยความสะดวกกรรมให้กับประชาชน ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการให้บริการ และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม โดยมีประเด็นที่การปฏิบัติมากในแต่ละด้าน ดังนี้ คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

ได้แก่ การสอดคล้องดูแลให้ประชาชนในหมู่บ้านไม่ซื้อขายยาเสพติด เช่น ยาบ้า ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ได้แก่การอบรมสั่งสอนให้ประชาชนในหมู่บ้านเป็นคนดีมีคุณธรรม ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ได้แก่การนำประชาชนประกอบกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ด้านการให้บริการ ได้แก่การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านน้อยที่สุด ได้แก่การสนับสนุนด้านการจัดทำสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน ส่วนในด้านการพาณิชยกรรม การพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนในด้านอุตสาหกรรม และการจัดตั้งสาธารณประโยชน์แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ดังนั้นหน่วยงานในระดับอำเภอและจังหวัดควรให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมให้มากขึ้น

มารินทร์ ช่างแก้วมณี (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ใหญ่บ้านตามสภาพจริงในท้องถิ่น ศึกษากรณีตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการทำหน้าที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่บทบาทด้านการปกครองดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน ประชาชนได้รับการให้บริการจากผู้ใหญ่บ้านอย่างดีและภายในหมู่บ้านประชาชนมีความสุขและบทบาทด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านบางคนไม่มีความชัดเจนในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองในการจับกุมผู้กระทำความผิดหรือบางคนรู้แต่ไม่กล้าจับกุม เพราะเกรงว่าอาจจะเป็นภัยกับตัวเอง ผู้ใหญ่บ้านจึงทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แจ้งให้ตำรวจดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด บทบาทด้านการจัดทำทะเบียนข้อมูลสำมะโนครัวในหมู่บ้านปัจจุบันไม่ได้ดำเนินการจัดทำ เพราะเห็นว่าหมดความจำเป็นประกอบกับทางราชการไม่ได้มีการกระตุ้นเตือนให้ดำเนินการดังกล่าวและบทบาทด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านเห็นว่าประชาชนมีอาชีพเป็นหลักแหล่งและมีรายได้พอเลี้ยงครอบครัวได้ดีแล้วจึงขาดการส่งเสริมอาชีพ เพื่อประชาชนได้มีรายได้ที่เพิ่มพูนขึ้น ในปัจจุบันพบว่าผู้ใหญ่บ้านควรทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชน โดยเฉพาะงานด้านการให้บริการแก่ประชาชนมากขึ้น ตลอดจนควรปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการนำเสนอปัญหาและความต้องการของราษฎรในหมู่บ้านให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยในภาพรวมแล้วบทบาทของผู้ใหญ่บ้านตามสภาพจริงในท้องถิ่นอยู่ในระดับที่ต้องเร่งรัดพัฒนาคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านให้เป็นไปด้วยความถูกต้องชัดเจน

ชุมพล ทองแถม (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ศึกษากรณีอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิพบว่า บทบาทและอำนาจหน้าที่ระหว่างผู้ใหญ่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องแยกออกจากกันให้ชัดเจน อีกทั้งผู้ใหญ่บ้านมีความเห็นถึงงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ถึงแม้ว่าจะเห็นด้วยกับการกระจาย

อำนาจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงาน

สมชาย แก้วนิล (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่อดีตจนถึงปี 2540 ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามการปฏิรูปการปกครอง โดยมีบทบาทหน้าที่มากมายไม่ทับซ้อนหน่วยงานอื่นมีความชัดเจนมากขึ้นจึงทำให้ผู้ใหญ่บ้านถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญของรัฐและของประชาชนอย่างมาก ต่อมาหลังมีประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ได้มีการกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านได้รับผลกระทบทั้งในด้านบทบาท หน้าที่ตามกฎหมาย และในด้านบทบาทหน้าที่โดยทั่วไป ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการหาวิธีแก้ไขเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป

ณรงค์เดช จอหนาน (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษากรณีจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในด้านต่าง ๆ ยังมีความสำคัญอยู่มากแม้ว่าในปัจจุบันจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบมากขึ้นในการดูแลทุกข์สุขประชาชน แต่จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าปัจจุบันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนทั่วไป และข้าราชการ ต่างมีความเห็นว่าผลการปฏิบัติในหน้าที่ต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนในการขับเคลื่อนให้เกิดกิจกรรมในชุมชนขึ้น เช่น บทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพและ บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย สำหรับบทบาทที่ผู้ใหญ่บ้านได้กระทำเป็นประจำ เช่น การแจ้งประกาศข่าวสารทางราชการให้ประชาชนทราบ การแจ้งเตือนภัยและให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัย การดูแลให้บุคคลใดบุกรุกครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ การแจ้งความเมื่อทราบว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายและสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ให้เจ้าพนักงานทราบ การกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

วิทยา เกษรพรหม (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย พบว่า นักปกครองท้องถิ่นยังคงมีบทบาทอย่างยิ่งทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ แบบเป็นทางการ คือ ในฐานะผู้แทนของรัฐ ช่วยเหลือ สนับสนุน รมรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียง ในฐานะผู้แทนประชาชน ควบคุมการหาเสียง สอดส่องดูแลให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ในฐานะคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มีความเป็นกลางทางการเมือง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม แบบไม่เป็นทางการ

คือ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกำหนดตัวผู้สมัครและให้การช่วยเหลือผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ลักษณะความสัมพันธ์ของนักปกครองท้องถิ่นในการเลือกตั้งนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีความสัมพันธ์กับบทบาทที่แสดงออกมาจริง โดยแสดงบทบาทที่ไม่เป็นทางการมากกว่า คือ ช่วยเหลือเครือข่ายพรรคพวก การอุปถัมภ์ค้ำชู การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันอยู่ในรูปแบบให้โอกาสในการทำงาน สำหรับความสัมพันธ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นบางครั้ง ยังคงมีการแบ่งแยกเป็นฝ่ายท้องถิ่นและท้องถิ่น

เกษตรศิริ เสมือนโพธิ์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537: กรณีศึกษาอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย บทบาทที่ทำได้มากกว่าทุกเรื่องคือการเรียกประชุมชาวบ้านเพื่อทำการอบรมสั่งสอน และชี้แจงข้อราชการแก่ชาวบ้าน และการดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งจะต้องพึงกระทำตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน บทบาทที่ได้ทำมากกว่าทุกเรื่องคือการรายงานเรื่องทุกข์ร้อนของราษฎรให้ทางราชการทราบเพื่อหาแนวทางแก้ไข ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน บทบาทที่ได้ทำมากกว่าทุกเรื่องคือ การสนับสนุนให้ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็นเพื่อศึกษาถึงปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน ด้านการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ บทบาทที่ทำมากกว่าทุกเรื่องคือ การประสานในระดับตำบลตามโครงการที่ได้รับมอบหมายจากอำเภอหรือจังหวัดให้มาปฏิบัติในพื้นที่ ด้านการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐและกระทรวงมหาดไทย บทบาทที่ได้ทำมากกว่าทุกเรื่องคือ เรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนในกระบวนการประชาคมหมู่บ้านต่อต้านยาเสพติด



### บทที่ 3

## วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก ในการศึกษาจึงได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาว่าต้องเป็นผู้ที่ทราบข้อมูลบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

**1.1 นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา** ได้แก่ กำนัน จำนวน 9 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 45 คน โดยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้เคยได้รับรางวัลปฏิบัติงานดีเด่นระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จำนวน 14 คน ประกอบด้วยกำนัน 4 คน ผู้ใหญ่บ้าน 12 คน

**1.2 ผู้บังคับบัญชาของนักปกครองท้องถิ่น** ได้แก่ ปลัดอำเภอ 8 คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน



การศึกษายาทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้วิธีคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร 3 กลุ่ม โดยกลุ่มนักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยาได้กลุ่มตัวอย่าง 10 คน ผู้บังคับบัญชาของนักปกครองท้องถิ่น ได้กลุ่มตัวอย่าง 3 คน ผู้ร่วมบูรณาการปฏิบัติงาน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ไปเก็บข้อมูลเชิงลึกจำนวน 16 คน ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
1	นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา	14
2	ผู้บังคับบัญชาของนักปกครองท้องถิ่น	2
	รวม	16

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

**2.1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร (document study and literature review)** โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ บทความ และรายงานทางวิชาการ ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาสนับสนุนการศึกษาครั้งนี้

**2.2 การศึกษาภาคสนาม (field study)** ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (structured interviews) เป็นลักษณะที่มีคำถามกำหนดไว้แน่นอน ส่วนคำตอบอาจจะแตกต่างกันออกไปโดยกำหนดประเภทของการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) การสัมภาษณ์ จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันและนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง โดยมีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

2.2.1 บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.2.3 แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากผู้ศึกษาต้องการข้อมูลแบบเจาะลึกของผู้ให้ข้อมูลในเรื่องบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงต้องเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ให้ข้อมูลเป็นอันดับแรก

3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 16 คน โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (structured interviews) เป็นลักษณะที่มีคำถามกำหนดไว้แน่นอน ส่วนคำตอบอาจจะแตกต่างกันออกไปโดยกำหนดประเภทของการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview)

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในรูปแบบการจัดบันทึก พิมพ์คำต่อคำแต่ละครั้งมาจำแนกตามประเด็นคำถาม พร้อมกับพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของการศึกษา และกรอบแนวความคิดเป็นแนวทางพิจารณา ระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นคำถามย้อนกลับ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลช่วย วิเคราะห์ และเสนอแนะมุมมองที่แท้จริงของตน ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูล ความถูกต้องและความสมบูรณ์ในขั้นตอนต้น และผู้ศึกษายังนำข้อมูลที่ได้รับมาตรวจสอบกับแหล่งข้อมูลอื่นๆ รวมทั้งขอคำและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ได้ข้อสรุปและแนวทางที่ชัดเจนขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษา ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นวิธีการที่สำคัญ โดยดำเนินการดังนี้

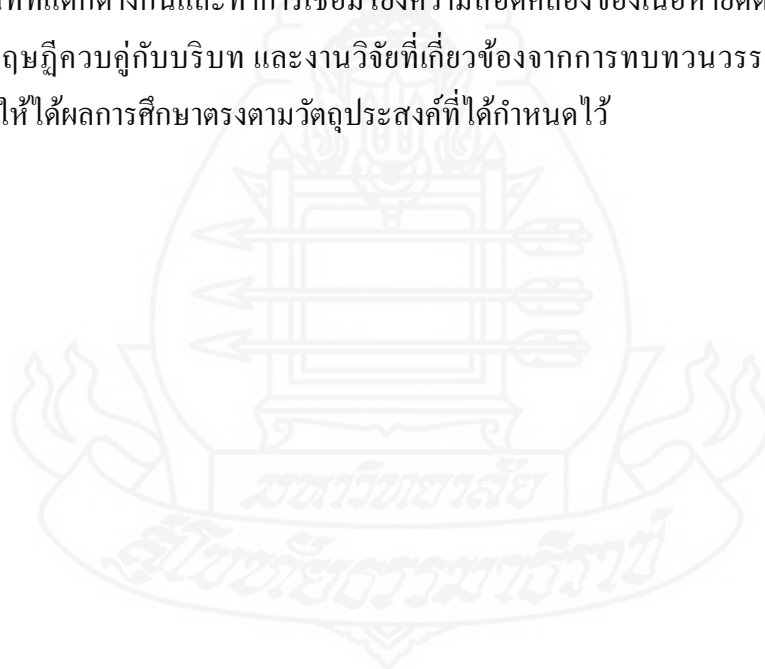
4.1 ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็นจัดกลุ่ม/หมวดหมู่ข้อมูล

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

4.4 นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อสรุปผลการศึกษา โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

4.5 การตรวจสอบข้อมูลโดยเทคนิคสามเส้า เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากบุคคล เวลา และสถานที่ที่แตกต่างกันและทำการเชื่อมโยงความสอดคล้องของเนื้อหายึดตรรกะเทียบเคียง กับแนวคิด ทฤษฎีควบคู่กับบริบท และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้



## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

**ตอนที่ 1 บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

#### 1.1 บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์

##### 1.1.1 ด้านการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นักปกครองท้องถิ่นได้ร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้แพร่ระบาดในท้องถิ่น โดยเมื่อมีข่าวสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดในท้องถิ่นของประเทศไทย นักปกครองท้องถิ่นได้ติดตามข่าวสารและหาข้อมูลของโรครวมถึงวิธีป้องกันการแพร่ระบาดเพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมโรคระดับอำเภอพิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยแนวทางปฏิบัติที่นักปกครองท้องถิ่นเสนอจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น เช่น การให้ชาวบ้านในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คนในหมู่บ้านและเข้ามาอาศัยในหมู่บ้าน การกำหนดแนวทางปฏิบัติในงานพิธีตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ไม่ขัดต่อแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เป็นต้น

### 1.1.2 ด้านการนำทีมตำบล หมู่บ้าน

ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นักปกครองท้องถิ่นมีบทบาทเป็นผู้นำทีมในตำบล หมู่บ้าน สมาชิกในทีมประกอบด้วย แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ชูศรีรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยเป็นผู้นำในการดำเนินการ ดังนี้

1) การบริหารจัดการสถานการณ์ นักปกครองท้องถิ่นนำทีมตำบล หมู่บ้าน จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดเฝ้าการเดินทางข้ามท้องที่ ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะ เข้า-ออก ตำบล หมู่บ้าน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย จัดระเบียบการเดินทาง การจราจร การเฝ้าระวัง สังเกตอาการผู้เดินทาง และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคที่จะเข้ามายังท้องที่ตำบล หมู่บ้าน สํารวจ และตรวจสอบผู้ที่เดินทางเข้ามายังตำบล หมู่บ้าน และดำเนินการคัดกรองโดยการบันทึกข้อมูลในระบบ “Thai QM” (Thai Quarantine Monitor) ของกรมการปกครอง เพื่อเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Base) ในการติดตาม เฝ้าระวังกลุ่มบุคคลดังกล่าว ซึ่งจะต้องเข้าสู่กระบวนการกักกันตัวแบบภายในที่พักรักษาตัว ตลอดจนนำทีมดูแลกลุ่มบุคคลเปราะบางในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ได้แก่ กลุ่มคนที่มีอายุเกิน 70 ปี กลุ่มเด็กเล็กที่มีอายุไม่ถึง 5 ปี และผู้มีโรคประจำตัว โดยเน้นย้ำให้สมาชิกในทีมดูแลบุคคลกลุ่มนี้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้แล้วยังนำทีมตำบลหมู่บ้าน ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เพื่อสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์ โดยเฉพาะสินค้าที่มีปัญหาการกักตุนสินค้า เช่น หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ล้างมือ ไข่ไก่ ฯลฯ ในการดำเนินการจะสำรวจการกักตุนสินค้าของร้านค้า ร้านโชวห่วยที่อยู่ในท้องที่ ตำบล หมู่บ้าน เป็นการเสริมให้การบังคับใช้กฎหมายของกระทรวงพาณิชย์ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) การป้องกันผู้ได้รับผลกระทบไม่ให้ฝ่าฝืนมาตรการ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และมีผลต่อราษฎรในทุกท้องที่ ซึ่งราษฎรต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงปากท้อง การจะให้ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุขจึงต้องมีการมีมาตรการรองรับ นักปกครองท้องถิ่นนำทีมตำบล หมู่บ้าน จัดตั้งปันสุข ตำบล หมู่บ้าน โดยนำให้ราษฎรในท้องที่มีส่วนร่วมในการแบ่งปันน้ำใจระหว่างกัน ซึ่งได้รับความสนใจจากราษฎรในท้องที่ทั้งผู้ให้และผู้รับ นำสิ่งของมาช่วยแบ่งปันเติมน้ำใจเพื่อแก่กัน เพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากมาตรการควบคุมโรค โดยขอความร่วมมือให้หยิบแต่พอดี ถ้ามีก็แบ่งปัน พร้อมกำชับให้ปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม Social Distancing ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์ล้างมือ และสวมหน้ากากอนามัย ตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด นอกจากนี้แล้วยังนำทีมตำบล หมู่บ้าน เน้นมาตรการเชิงรุกดูแลสุขภาพจิตใจของราษฎรในท้องที่ เพื่อลดปัญหาความตึงเครียด โดยให้คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข ทำหน้าที่

สอดคล้องความเดือดร้อน ให้ความช่วยเหลือเยียวยารายการผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะครอบครัวที่มีกลุ่มคนเปราะบาง ผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง หรือครอบครัวที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้

## 1.2 บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

### 1.2.1 ด้านการประสานเชิงกลยุทธ์

#### 1) การประสานในแนวดิ่ง

ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นักปกครองท้องถิ่นที่มีการประสานการในแนวดิ่งกับบุคคลที่มีตำแหน่งสูงกว่าและผู้มีตำแหน่งต่ำกว่า บุคคลที่มีตำแหน่งสูงกว่า คือ ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย นายอำเภอ และปลัดอำเภอ โดยเป็นการประสานแจ้งความต้องการหรือขอความช่วยเหลือเมื่อมีภารกิจที่เกินกำลังความสามารถของตนและประสานรับนโยบาย คำสั่ง แนวทางปฏิบัติ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารที่สำคัญมาประยุกต์ใช้ในการทำงานในท้องถิ่น เมื่อได้รับการประสานจากผู้บังคับบัญชานักปกครองท้องถิ่นจะนำมาประสานกับผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่า คือ ผู้ใต้บังคับบัญชา ประกอบด้วยแพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีการประสานนักปกครองท้องถิ่นได้จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วด้วยแอปพลิเคชันไลน์จัดตั้งกลุ่มไลน์สำหรับสื่อสารกันในท้องถิ่นเพื่อแจ้งนโยบาย คำสั่ง แนวทางปฏิบัติ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในรูปแบบการสื่อสารแบบสองทาง (Two-Way Communication) เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการทำงาน นอกจากนี้แล้วยังกำหนดหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยแบ่งพื้นที่ให้แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านรับผิดชอบภารกิจและครัวเรือนในตำบล หมู่บ้านอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน ช่วยให้การงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างราบรื่นรวดเร็วประหยัดเวลาและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน

#### 2) การประสานในแนวระนาบ

ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นักปกครองท้องถิ่นมีการประสานการในแนวระนาบในรูปแบบไม่เป็นทางการเช่น โทรศัพท์ ไลน์ กับนักปกครองท้องถิ่นด้วยกันในท้องถิ่นอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสำคัญที่ต้องใช้ในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้ามาระบาดในท้องถิ่น ตลอดจนประสานความร่วมมือกันระหว่างหมู่บ้าน ตำบล จัดระเบียบวิธีการทำงานให้สอดคล้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการกำลังคน อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดคือสามารถป้องกันไม่ให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาระบาดในพื้นที่



## 1.2.2 ด้านการสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

### 1) การสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการนำนโยบายการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นักปกครองท้องถิ่นที่มีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งนักปกครองท้องถิ่นที่ได้รับแต่งตั้งจากกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็น เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เป็นผู้รับแจ้ง จากเจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้านหรือลูกบ้านในท้องที่ ในกรณีที่พบผู้ที่เป็น หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนเป็นผู้รับแจ้งจากเจ้าของหรือผู้ควบคุมสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อนักปกครองท้องถิ่นในฐานะ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้รับแจ้งว่ามีเหตุสงสัย มีข้อมูล หรือหลักฐานว่ามีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ต้องเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาด นักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ จึงเข้าไปตรวจสอบเบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นประการใด ถ้าหากพบว่า มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะแจ้งสนับสนุนข้อมูลความเสี่ยงนั้นให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลและสาธารณสุขอำเภอทราบ เพื่อแจ้งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี รายงานข้อมูลนั้นให้กรมควบคุมโรคทราบ นอกจากนี้แล้วอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านซึ่งเป็นบุคคลสำคัญของกระทรวงสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในท้องที่ แต่ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ นักปกครองท้องถิ่นจึงให้การสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการเป็นผู้สั่งให้ ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะ มารับการตรวจหรือรักษา และเพื่อความปลอดภัยจะดำเนินการโดยการแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งนักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด จนกว่าจะได้รับการตรวจทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย (14 วัน) ทั้งนี้ โดยหากต้องกักกันหรือคุมไว้สังเกต ในสถานที่ควบคุม จะแจ้งแนวทางการกักกันหรือคุมไว้สังเกตในสถานที่ควบคุม ซึ่งเป็นที่พักอาศัย และกรณีที่เดินทางกลับจากพื้นที่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะให้บุคคลที่ต้องสงสัย

บันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์ม “ใบบันทึกการเฝ้าระวังตนเอง” โดยระบุข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ อุณหภูมิร่างกาย อาการทั่วไป การเดินทาง รวมถึงบุคคลใกล้ชิดทั้งที่อยู่ในบ้านและบุคคลที่ได้พบปะก่อนที่จะมีอาการป่วย อีกทั้งนักปกครองท้องถิ่นจะสนับสนุนการเก็บข้อมูลของอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อสังเกตอาการทุกวันติดต่อกัน จำนวน 14 วัน

## 2) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นถึงความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงได้สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์วิธีการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้เข้ามาระบาดในพื้นที่ ตลอดจนนโยบาย มาตรการสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง นอกจากนี้แล้วยังได้สนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารที่รวดเร็วทั้งในรูปแบบเสียงตามสายที่กระจายอยู่ในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ในรูปแบบแอปพลิเคชันไลน์ โดยสร้างไลน์กลุ่มเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของภาคประชาชน

### 1.3 บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ

นักปกครองท้องถิ่นที่ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ และเป็นหัวหน้าราษฎรในตำบล หมู่บ้านของตน ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในตำบล หมู่บ้าน คอยระวังไม่ให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แพร่หลายไปในท้องที่ เมื่อมีสถานการณ์เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในท้องที่ใกล้เคียง หรือในท้องที่อื่นที่อาจลุกลามมาระบาดในท้องที่ของตน นักปกครองท้องถิ่นที่ได้จัดการป้องกันโดยช่วยเหลือนายอำเภอ ด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้ระบาดในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ดังนี้

### 1.3.1 ด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1) เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องที่ใช้วิธี *SOCIAL DISTANCING* เพิ่มระยะห่าง เพิ่มความปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดยการประชาสัมพันธ์รณรงค์เรื่องการเว้นระยะห่างในสังคม เพื่อช่วยลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อป้องกันให้ผู้ติดเชื้อมีจำนวนลดลง จนสามารถควบคุมได้ เมื่อเว้นระยะห่างกัน ไม่มีการสัมผัสกัน โอกาสติดเชื้อก็จะลดลงไป หากต้องมีการเจอกัน พบปะกัน หรือเข้าสู่สถานที่ที่มีผู้คนจำนวนมาก การสร้างระยะห่างที่ควรคือ เว้นห่างกัน 2 เมตร เพื่อไม่ให้เกิดการสัมผัส เพื่อให้สารคัดหลั่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการไอ จาม น้ำลาย น้ำมูก เหวี่ยงไม่ถึงกัน

2) เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องที่ ล้างมือให้ถูกวิธี ป้องกันการติดเชื้อ

โดยการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ราษฎรในตำบล หมู่บ้าน ล้างมือให้ถูกวิธี ซึ่งการป้องกันโรคติดต่อที่ง่าย และประหยัดที่สุด คือการล้างมือ เพราะ มือ เป็นอวัยวะสำคัญที่ใช้สัมผัสผู้อื่น ใช้จับสัมผัสสิ่งของต่าง ๆ มากที่สุด จึงเสมือนเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเชื้อโรคจากภายนอกเข้าสู่ร่างกาย และเชื้อโรคจากร่างกายไปสู่ผู้อื่นได้ในเวลาเดียวกัน สามารถล้างได้ทั้งสบู่และแอลกอฮอล์

3) เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องที่ ดำรงตนในรูปแบบ *New Normal* ชีวิตวิถีใหม่และการปรับตัวในภาวะโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาด

โดยการรณรงค์ให้ราษฎรปรับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อความปลอดภัยจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควบคู่ไปกับการพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและอาชีพ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิดตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการบายเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขภาพ การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำงาน ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไป ก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคมและสามารถป้องกันโรคได้

4) เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องที่การสวมใส่หน้ากากอนามัย

โดยประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ราษฎรทราบหน้าที่ของหน้ากากอนามัย ว่าสามารถปกป้องผู้สวมใส่ให้ปลอดภัยจากการสัมผัสละอองฝอยของน้ำมูกน้ำลาย ซึ่งอาจมีเชื้อ และเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยที่สวมใส่แพร่เชื้อออกไป เมื่อใส่หน้ากากอนามัยแล้ว ไม่ควรเอามือ

ไปสัมผัสพื้นผิวด้านหน้าของหน้ากากอนามัย เพราะอาจมีละอองฝอยจากการไอ จามจากผู้ติดเชื้อ มาติด ยิ่งถ้าหากเรานำมือที่สัมผัสเชื้อ ไปโดนบริเวณดวงตา จมูก ปาก เท่ากับว่าเอาเชื้อเข้าสู่ร่างกาย และเน้นย้ำให้ราษฎรทราบว่า เราไม่ทราบว่าใครที่เราระบอบจะมีเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงควร ไล่ตลอดเวลาที่พบหรือพูดคุยกับผู้อื่น

5) เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องที่ไม่ใช่ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น

โดยการให้ความรู้ว่าการงคใช้ของส่วนตัวร่วมกับคนอื่นก็เป็นอีกหนึ่ง การป้องกันตัวที่ดี ยกตัวอย่างเช่น ผ้าเช็ดหน้า แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว ฯลฯ เพราะนี่อาจจะเป็นการส่งต่อ เชื้อโรคให้แก่กันและกันได้ นอกจากนี้อาจจะต้องหลีกเลี่ยงการสัมผัสลูกบิดประตู ตู้เอทีเอ็ม ราวบันได หรืออื่น ๆ ในกรณีที่เกี่ยวข้องไม่ได้ หลังสัมผัสแล้วให้ล้างมือให้สะอาดหรือใช้เจลล้างมือ หรือแอลกอฮอล์ทำความสะอาดทุกครั้ง

1.3.2 ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1) มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้า สู่ท้องที่ตำบล หมู่บ้าน

(1) การคัดกรองผู้ที่มาจากพื้นที่เสี่ยงและท้องที่อื่น โดยนักปกครอง ท้องที่ได้ บูรณาการความร่วมมือกับบุคลากรในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ทุกภาคส่วน ได้แก่ ข้าราชการ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน อสม. อปพร. ฯลฯ ร่วมกันค้นหาและคัดกรองว่ามีคนในหมู่บ้านที่เป็นกลุ่ม ที่มีความเสี่ยง เข้ามาพักอาศัยอยู่ในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน หรือไม่ ดังนี้

ก. ผู้ที่เดินทางกลับมาจากกรุงเทพมหานคร จากต่างประเทศ จาก ประเทศเพื่อนบ้าน หรือมีการเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดที่มีคนแออัดเบียดเสียด ได้แก่ สนามมวย สนามกีฬา สนามม้า สนามชนโค สนามชนไก่ สถานบันเทิง หรือการไปร่วม กิจกรรมที่มีคนเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ฯลฯ ตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม 2563 เป็นต้นมา

ข. ผู้ที่อยู่ในระยะใกล้ชิดกับผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 หรือไปร่วมอยู่ใน สถานที่ที่ผู้ป่วยโควิด-19 ไปปรากฏตัว

ค. ผู้ที่เดินทางมาจากท้องที่อื่น ไม่ว่าจะเป็นท้องที่ใดจะได้รับการ คัดกรองก่อนในเบื้องต้น

(2) การปฏิบัติในกรณีตำบล หมู่บ้านใด มีผู้เสี่ยงติดโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 นักปกครองท้องที่ จะจัดทำบัญชีรายชื่อและข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเฝ้าติดตามสังเกต อาการเป็นระยะเวลา 14 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นเดินทางไปยังสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาด และ ให้ขอความร่วมมือผู้นั้นให้งดหรือหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทั้งในและนอกหมู่บ้าน

ไว้ก่อนหรือพักอาศัยอยู่แต่ในบ้านเรือนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 14 วัน ตลอดจนสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าและงดใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น

(3) กรณีที่พบสถานที่ใดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ตรวจสอบโดยเข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะที่มีหรือสงสัยว่ามีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดขึ้น เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมมิให้มีการแพร่ของโรค ในการดำเนินการนักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้ทำการสอบสวนโรค และหากพบว่ามีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดเกิดขึ้นในเขตสถานที่ จะสั่งห้ามผู้ใดเข้าไปหรือออกจากที่เอกเทศนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

(4) ในกรณีที่ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในการสั่งให้กักตัวเพื่อสังเกตอาการ นักปกครองท้องถิ่นจะออกคำสั่งเตือน 1 ครั้ง เป็นคำเตือนให้ดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ หากยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม นักปกครองท้องถิ่นจะแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนท้องที่ที่เกิดเหตุเพื่อดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ตามแต่ละกรณี

## 2) มาตรการเฝ้าระวังโรคติดต่อภายในตำบล หมู่บ้าน

(1) การแจ้งเตือนราษฎรในตำบล หมู่บ้าน นักปกครองท้องถิ่น ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้ แจ้งเจ้าบ้าน หรือ ผู้ดูแลบ้าน ให้ปฏิบัติ ตามมาตรา 31(1) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ว่า กรณีมีผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยเป็นโรคติดเชื้ออยู่ในบ้านให้รีบแจ้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยตรง หรือแจ้งผ่าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อโดยทันที และนักปกครองท้องถิ่นจะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามความเหมาะสม

(2) กรณีบุคคลที่เดินทางกลับจากกรุงเทพฯ จากต่างประเทศ จากประเทศเพื่อนบ้าน หรือมีการเดินทางไปยังสถานที่ที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดที่มีคนแออัดเบียดเสียด มีอาการป่วย นักปกครองท้องถิ่น จะสั่งให้กักตัวเพื่อดูอาการ และรีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทราบทันที เพื่อรับการประเมินอาการเบื้องต้นและเข้ารับการรักษาและตรวจว่าเข้าข่ายสงสัยว่าจะติดเชื้อโควิด-19 หรือไม่



(3) กรณีบุคคลที่เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 หรือไปร่วมอยู่ในสถานที่เสี่ยงที่มีผู้ที่ติดเชื้อโควิด-19 นักปกครองท้องถิ่นที่จะดำเนินการตามมาตรการคัดกรอง คัดแยก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ตามอำนาจหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามความเหมาะสมแก่กรณี เช่น ให้กักตัวผู้ที่พักหรืออาจไม่สะดวกจะส่งตัวไปกักตัวยังสถานที่ที่รัฐจัดไว้ให้

3) มาตรการป้องกันและเฝ้าระวังกลุ่มผู้สูงอายุในหมู่บ้าน/ชุมชน นักปกครองท้องถิ่น ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ป่วยเรื้อรัง ในตำบล หมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ง่าย โดยให้หลีกเลี่ยงการพบปะ และสัมผัสกับบุคคลที่เดินทางกลับจากกรุงเทพฯ จากต่างประเทศ จากประเทศเพื่อนบ้าน หรือมีการเดินทางไปยังสถานที่เสี่ยง และบุคคลที่เป็นผู้ที่อยู่ในระยะใกล้ชิดกับผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือไปร่วมอยู่ในสถานที่ที่ผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปรากฏตัว ที่อยู่ในช่วงระยะเวลาเฝ้าสังเกตอาการ 14 วัน รวมทั้งงดกิจกรรมนอกบ้านและงดการไปในที่ชุมชน

### 1.3.3 ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1) กอปรกักับดูแลให้สถานประกอบการปิดให้บริการตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

(1) กักับดูแลให้ปิดสถานบริการที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2504 ทุกแห่งเป็นการชั่วคราว

(2) กักับดูแลให้ปิดสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ได้แก่ สถาน บันเทิง ผับ บาร์ ร้านคาราโอเกะ และสถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มนอกจากนี้จำหน่ายหรือให้บริการโดยจัดให้มีดนตรี ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเพลงหรือการแสดงดนตรี หรือมีการจัดแสงหรือเสียง หรือการจัดแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ทุกแห่งเป็นการชั่วคราว

(3) กักับดูแลให้ปิดสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ร้านนวดเพื่อสุขภาพ/นวดแผนโบราณ/แผนไทย และกิจการสปา อบไอน้ำ อบสมุนไพร ในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ทุกแห่งเป็นการชั่วคราว

(4) กักับดูแลให้ปิดโรงภาพยนตร์ โรงมหรสพ ทุกแห่ง ในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงมหรสพ ในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ทุกแห่งเป็นการชั่วคราว



(5) กำกับดูแลให้ปิดสถานที่สันทนาการไม้ กัดปลา ประลองโค ชนโค ชนกระบือ ทุกแห่ง ที่ได้รับใบอนุญาตให้ใช้สถานที่สำหรับจัดให้มีการเล่นการพนันชนไม้ กัดปลา ประลองโค ชนโค ชนกระบือ ตลอดจนกิจกรรมการช้อมชนไม้ ทุกแห่งเป็นการชั่วคราว

(6) กำกับดูแลให้ปิดสถานประกอบการที่ให้บริการเกี่ยวกับการออกกำลังกาย (ฟิตเนส) และ/หรือโยคะ ที่อยู่ภายในอาคารทุกแห่งในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ทุกแห่งเป็นการชั่วคราว

(7) กำกับดูแลให้ปิดร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต ทุกแห่ง ในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน เป็นการชั่วคราว

(8) กำกับดูแลให้ปิดสนามมวย สนามช้อมมวย สนามกีฬา สนามฟุตบอล สนามฟุตบอล สวนสนุก สระว่ายน้ำ ทุกแห่ง ในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน เป็นการชั่วคราว

2) คอยกำกับให้สถานประกอบการในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ที่เปิดให้บริการปรับสภาพแวดล้อมและปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย

(1) ให้ทำความสะอาดโดยการเช็ดทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสของสถานที่ที่เกี่ยวข้อง ก่อนการจัดกิจกรรม และให้กำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน

(2) ให้เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมกิจกรรม ลูกจ้าง ผู้ใช้บริการสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า ตลอดเวลาปฏิบัติงาน

(3) ให้บุคคลตาม (2) ล้างมือด้วยสบู่ แอลกอฮอล์ เจลหรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

(4) ให้บุคคลตาม (2) เว้นระยะนั่งหรือยืนห่างกันอย่างน้อยสองเมตร เพื่อป้องกันการติดต่อสัมผัส หรือแพร่เชื้อโรคทางฝอยละอองน้ำลาย

(5) ให้ควบคุมจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมมิให้แออัด หรือลดเวลาในการทำกิจกรรมให้สั้นลงเท่าที่จำเป็น โดยถือหลักการหลีกเลี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกัน

นอกจากนี้แล้วนักปกครองท้องที่ยังให้คำแนะนำทั่วไปสำหรับผู้ดูแลหรือเจ้าของสถานที่ ตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

1) สถานประกอบการทั่วไป นักปกครองท้องที่ให้คำแนะนำต้องปรับสภาพแวดล้อม ดังนี้

(1) ต้องจัดให้มีการคัดกรองผู้ปฏิบัติงาน และผู้มารับบริการ หากพบว่ามีอาการไข้หรือหายใจเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงานหรืองดให้บริการ และรีบไปพบแพทย์ ผู้ที่ไม่มีอาการดังกล่าวให้ทำสัญลักษณ์ เช่น ดิสติกเกอร์ ตราปั้ม หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม

(2) ต้องแนะนำให้ผู้ใช้ปฏิบัติงาน และผู้มาใช้บริการสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์

(3) ต้องทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ที่มีการสัมผัสของผู้มาใช้ บริการร่วมกัน ที่อาจเป็นจุดเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อ โรค ด้วยน้ำยาทำความสะอาดอย่าง สม่าเสมอ เช่น ที่จับประตู แก้ว ใคาน์เตอร์ โต๊ะให้บริการ เป็นต้น และอาจใช้น้ำยาฆ่าเชื้อด้วยก็ได้

(4) ต้องจัดให้มีเจลแอลกอฮอล์สำหรับผู้มาใช้บริการ

(5) ควรจัดให้มีการระบายอากาศที่ดี เปิดประตู หน้าต่าง หากมี เครื่องปรับอากาศให้ทำความสะอาด ระบบระบายอากาศอย่างสม่ำเสมอ

(6) ต้องกำหนดจุดเว้นระยะนั่งหรือยืนห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร เพื่อ ป้องกันการติดต่อสัมผัส หรือแพร่เชื้อ โรค

(7) ต้องควบคุมจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมหรือผู้ใช้บริการมิให้แออัด หรือ ลดเวลาในการทำกิจกรรมให้สั้นลง เท่าที่จำเป็น โดยถือหลักการหลีกเลี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกัน

2) ร้านอาหาร เป็นสถานที่ที่มีคนมาจากหลากหลายพื้นที่และมีความเสี่ยง การปนเปื้อนเชื้อ โรค ทั้งจากการใช้ภาชนะ อุปกรณ์เช่น จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำร่วมกัน หรือจากการ ปรุงประกอบอาหาร จึงต้องปรับสภาพแวดล้อม การดูแลสุขลักษณะร้านอาหาร เพื่อลดและป้องกันการ แพร่กระจายของเชื้อ โรค นักปกครองท้องถิ่นให้คำแนะนำ ดังนี้

(1) ดูแลสถานที่ปรุงประกอบอาหาร บริเวณพื้น โต๊ะที่นั่ง บริเวณที่ รับประทานอาหารให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอและบ่อยครั้ง

(2) ล้างภาชนะ อุปกรณ์ให้สะอาดด้วยน้ำยาล้างจาน

(3) จัดให้มีที่ล้างมือพร้อมสบู่สำหรับล้างมือ หรือจัดให้มีเจล แอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือ

(4) ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม โดยเน้นบริเวณจุดเสี่ยง เช่น ที่จับ สายฉีดชำระ ที่รองนั่ง โถส้วม ที่กดโถส้วม โถปัสสาวะ ก๊อกน้ำอ่างล้างมือ เป็นต้น รวมทั้งทำความสะอาดก๊อกน้ำที่ใช้ภายในสถานที่ปรุงประกอบอาหาร โดยใช้น้ำยาทำความสะอาดและล้างด้วย น้ำให้สะอาด

(5) ลดการใช้เครื่องปรับอากาศโดยไม่จำเป็น และจัดให้มีการระบาย อากาศที่เหมาะสม

(6) จัดให้มีบริเวณรอในการสั่งซื้ออาหาร และเว้นระยะห่างระหว่าง บุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร

(7) ให้ความรู้หรือประชาสัมพันธ์ช่องทางให้ความรู้ต่าง ๆ แก่พนักงาน เช่น การสวมหน้ากากที่ถูกต้อง และขั้นตอนการล้างมือที่ถูกต้อง เป็นต้น

3) ตลาดสด เป็นแหล่งรวมตัวของพ่อค้า แม่ค้าและผู้ซื้อ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้า อาหารสด อาหารแห้ง ประเภทต่าง ๆ เช่น เนื้อสัตว์ดิบ ผักสด อาหารปรุงสุก เป็นต้น รวมทั้งเป็นพื้นที่สาธารณะที่มีคนมาจากหลากหลายพื้นที่ และมีบริเวณใช้งานร่วมกัน ดังนั้น ตลาดสดจึงอาจเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคได้ควรมีการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค โดยต้องดูแลสถานที่ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ นักปกครองท้องถิ่นให้คำแนะนำ ดังนี้

(1) ทำความสะอาดบริเวณพื้นทางเดิน แผงจำหน่ายสินค้าอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำผงซักฟอก และฆ่าเชื้อโรคด้วยคลอรีนที่มีความเข้มข้น

(2) จัดให้มีที่ล้างมือ น้ำและสบู่สำหรับล้างมือ หรือเจลแอลกอฮอล์

(3) ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมที่ใช้ในตลาด โดยเน้นบริเวณจุดเสี่ยง เช่น ที่จับสายฉีดชำระ ที่รองนั่งโถส้วม ที่กดโถส้วม โถปัสสาวะ ที่เปิดก๊อก อ่างล้างมือ เป็นต้น รวมทั้ง ทำความสะอาดก๊อกน้ำที่ใช้ภายในตลาด โดยใช้ยาทำความสะอาดและล้างด้วยน้ำให้สะอาด

(4) จัดให้มีการระบายอากาศที่เหมาะสม

(5) จัดให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลในการเลือกซื้อสินค้าอย่างน้อย 1 เมตร

4) ร้านสะดวกซื้อ (ซูเปอร์มาร์เก็ต/มินิมาร์ท/ร้านขายของชำ) เป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ภายในตัวร้านมีการจัดวางสินค้าหลากหลายชนิด มีผู้บริโภคเข้าไปใช้บริการเป็นจำนวนมาก บางร้านเป็นห้องแอร์ และตั้งอยู่ในชุมชน จึงมีความเสี่ยงในการแพร่กระจายของไวรัสโคโรนา 2019 ได้ จึงต้องมีการปรับสภาพแวดล้อม นักปกครองท้องถิ่นให้คำแนะนำ ดังนี้

(1) จัดให้มีจุดคัดกรองพนักงาน และผู้บริโภคที่เข้าไปใช้บริการ หากมีอาการป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้ไปพบแพทย์ทันที

(2) กำหนดระยะห่างระหว่างบุคคลระหว่างพนักงานและผู้บริโภคอย่างน้อย 1 เมตร

(3) จัดวางสินค้า ให้เป็นระเบียบ แยกเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของสินค้า ไม่ปะปนกัน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค

(4) เก็บอาหารที่ต้องแช่เย็นหรือแช่แข็ง เป็นสัดส่วนตามประเภทของอาหารสด และปกปิดอาหารเพื่อ ป้องกันการปนเปื้อน ในอุณหภูมิที่เหมาะสม และทำความสะอาดสม่ำเสมอ

(5) บริเวณพื้นทำความสะอาดด้วยน้ำผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาด และอาจฆ่าเชื้อโรคด้วย น้ำยาที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรท์ ที่มีความเข้มข้น

(6) บริเวณเคาน์เตอร์ชำระเงิน ควรทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน อย่างน้อยวันละ 2 ครั้งหรือถูรอบที่เปลี่ยนพนักงาน และควรทำความสะอาดตะกร้าและที่จับ/รถเข็นใส่สินค้า ด้วยแอลกอฮอล์ 70 %

(7) ภายในร้านสะดวกซื้อที่มีห้องน้ำให้บริการ ให้ทำความสะอาดด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไปทุกวัน และเน้น บริเวณที่มีการใช้มาก เช่น ที่รองนั่งโถส้วม ที่กดชักโครก ราวจับ ลูกบิดหรือกอลอนประตู ก๊อกน้ำ และอาจฆ่าเชื้อให้ทั่วบริเวณด้วยผ้าเช็ดน้ำยาฟอกขาว

(8) จัดบริการเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือให้แก่ผู้ลูกค้า บริเวณทางเข้า – ออกของร้าน

(9) จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่สะอาด มีสภาพดี มีฝาปิด

5) ศาสนสถาน (วัด โบสถ์ มัสยิด ศาลเจ้า และสถานที่ประกอบ พิธีกรรมทางศาสนาอื่น ๆ) เป็นสถานที่ที่มีศาสนิกชน ผู้เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งมีพระภิกษุสงฆ์ สามเณร แม่ชี บาทหลวง อิมาม และผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อยู่ร่วมกันจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรมีการดูแลความสะอาด เพื่อป้องกัน ตนเองและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค นักปกครองท้องถิ่นให้คำแนะนำ ดังนี้

(1) หากมีพระภิกษุสงฆ์ สามเณร แม่ชี บาทหลวง อิมาม หรือผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในศาสนสถาน มีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้งดร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในศาสนสถานและไปพบแพทย์

(2) งดการจัดกิจกรรมที่มีการรวมตัวกัน ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นจะต้องจัดกิจกรรม ให้ผู้จัดเตรียมความพร้อมในการคัดกรองผู้เข้าร่วมกิจกรรมและมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคที่เข้มงวด สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้สวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าทุกครั้งและปฏิบัติตามแนวทางป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัด และหากพบว่า มีศาสนิกชน หรือผู้เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาป่วย หรือมีอาการ ไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อย หอบ ขอความร่วมมือไม่เข้าร่วมกิจกรรมและแนะนำให้ไปพบแพทย์ทันที

## (3) จัดให้มีการดูแลอาคารสถานที่ ดังนี้

ก) สถานที่จัดพิธีกรรม ควรจัดให้มีการระบายอากาศที่ดี เปิดประตู หน้าต่าง หากมีเครื่องปรับอากาศให้ทำความสะอาดระบบระบายอากาศอย่างสม่ำเสมอ

ข) ให้มีการทำความสะอาดห้องและอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันทุกวัน เช่น ห้องสำหรับประกอบพิธีกรรมทาง ศาสนา กุฏิวัด ศาลาการเปรียญ ห้องนอน ไม้ตีระฆัง กระบอกเชยชมซี เป็นต้น

ค) ลดความแออัดของการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาของศาสนิกชนและผู้เข้าร่วมพิธีกรรมทาง ศาสนา เช่น กระจายมุมประกอบพิธีกรรม เป็นต้น และจัดให้มีมาตรการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร

ง) จัดให้มีการดูแลห้องส้วม โดยทำความสะอาดบริเวณที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ อย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง ได้แก่ โถส้วม ที่กดชักโครก หรือโถปัสสาวะ สายฉีดชำระ กลอนหรือลูกบิดประตู ก๊อกน้ำอ่างล้างมือ ด้วยน้ำยาทำความสะอาด

6) ธนาคาร เป็นสถานที่ที่มีความจำเป็นในการทำธุรกรรมทางการเงิน แม้จะเปิดให้บริการออนไลน์แล้วก็ตาม แต่ยังมีลูกค้าบางส่วนที่มารับบริการ ณ สำนักงานสาขา ซึ่งกลุ่มลูกค้ามีหลากหลาย เช่น ผู้สูงอายุ ชาวต่างชาติ รวมทั้งมีผู้ปฏิบัติงาน เช่น พนักงานธนาคาร เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และมีแหล่งที่อาจสะสมเชื้อโรค เช่น ธนบัตร เหรียญ จึงต้องมีการปรับสภาพแวดล้อม นักปกครองท้องถิ่นให้คำแนะนำ ดังนี้

(1) จัดให้มีการคัดกรองเบื้องต้น โดยสังเกตผู้ที่มีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือหายใจ เหนื่อยหอบ ให้งดใช้บริการ แนะนำให้ลูกค้าสวมหน้ากากและรีบไปพบแพทย์ หากเป็นไปได้ควรจัดบริการให้ผู้สูงอายุก่อน

(2) ทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ที่มีการสัมผัสของลูกค้าร่วมกันภายในสำนักงานธนาคาร อาจเป็นจุดเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อโรค ด้วยน้ำยาทำความสะอาดและน้ำยามาเชื้อ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ที่จับประตู เก้าอี้ เคา์เตอร์ โต๊ะให้บริการ ปุ่มเครื่องกดบัตรคิว ตู้เอทีเอ็ม เป็นต้น

(3) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ สำหรับลูกค้า บริเวณประตูทางเข้าออก และเคาน์เตอร์ให้บริการและ สำหรับพนักงานธนาคาร ในจุดที่สะดวกใช้และแยกใช้จากลูกค้า

(4) กำหนดบริเวณสำหรับให้ลูกค้ากดบัตรคิวและรอคิว โดยจำกัดจำนวนลูกค้าที่มาใช้บริการในสำนักงานแต่ละครั้ง เพื่อไม่แออัดจนเกินไป และจัดแถวที่รอคอยไม่ให้ลูกค้ายืนหรือนั่งชิดกันเกินไป โดยเว้นระยะห่างอย่างน้อย 1-2 เมตร



(5) ลดการให้บริการที่ต้องใช้เวลานาน เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำ การทำธุรกรรม การเปิดบัญชี การทำบัตร ATM การสมัครแอปพลิเคชัน และแนะนำให้ลูกค้าทำบริการดังกล่าวทางออนไลน์

(6) มีป้ายขอความร่วมมือลูกค้า งดสัมผัสอุปกรณ์ภายในธนาคาร เพื่อลดการปนเปื้อนและแพร่กระจายเชื้อโรค

(7) ผู้ปฏิบัติงาน พนักงานธนาคาร เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ต้องสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ขณะให้บริการทุกครั้ง ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ก่อน-หลังให้บริการ และอาจจัดให้มีฉากใสกั้นระหว่างลูกค้าและพนักงาน ธนาคารที่เคาน์เตอร์ให้บริการ

(8) ควรจัดให้มีการระบายอากาศที่เพียงพอ และทำความสะอาดระบบปรับอากาศ สม่ำเสมอ

(9) จัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ที่จำเป็นเพื่อป้องกันและการลดความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามจุดต่าง ๆ ภายในสำนักงาน

#### 1.3.4 ด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

นักปกครองท้องที่ที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดจนได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ชุดเคลื่อนที่เร็วตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเตรียมพร้อมปฏิบัติหน้าที่ ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถป้องกันยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยฉับพลัน เพราะหากไม่ดำเนินการป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของประชาชน โดยมีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

##### 1) บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

(1) ดำเนินคดีต่อผู้ฝ่าฝืนคำสั่งให้มารับการตรวจหรือรักษา ที่ได้เพิกเฉยไม่ยอมรับการตรวจรักษาตามที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคกำหนด

(2) หยุดยั้งบุคคลที่ถูกกักกันให้ปฏิบัติตนอยู่ในสถานที่กักกันตนเอง เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อออกสู่ชุมชน

(3) ดำเนินคดีต่อผู้ฝ่าฝืนคำสั่งแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต โดยออกนอกสถานที่ที่กำหนดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมโรค



2) บังคับใช้กฎหมายตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

(1) ควบคุมให้จัดการจัดกิจกรรมรวมคนจำนวนมากที่มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เกินกว่า 50 คน เช่น การจัดการแสดงดนตรี คอนเสิร์ต การจัดประชุม อบรม สัมมนา หรือหากมีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ แต่ละคนต้องนั่งห่างกัน ไม่น้อยกว่าระยะ 1 เมตร

(2) ดำเนินคดีต่อผู้ที่เข้าไปในพื้นที่หรือสถานที่ซึ่งมีความเสี่ยง ต่อการติดต่อเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคกำหนดห้ามเข้าไว้

(3) ดำเนินคดีต่อผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนคำสั่งให้ปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น สนามมวย สนามกีฬา ฟับ สถานบริการ แหล่งท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์สถาน ตลาด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

(4) ดำเนินคดีต่อผู้ฝ่าฝืนมาตรการห้ามกักตุนสินค้า ซึ่งเป็นยา เวชภัณฑ์ อาหาร น้ำดื่ม หรือสินค้าอื่นที่จำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน

(5) ดำเนินคดีต่อผู้ฝ่าฝืนมาตรการห้ามชุมนุม ห้ามทำกิจกรรม หรือการมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ ในสถานที่แออัด เช่น การลักลอบเล่นการพนัน เป็นต้น

(6) ดำเนินคดีต่อผู้เสนอข่าวหรือทำให้แพร่หลายทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีข้อความ ข่าวดูสะท้านเกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) อันไม่เป็นความจริง

(7) ดำเนินคดีต่อผู้ฝ่าฝืนมาตรการห้ามบุคคลใดที่ราชอาณาจักรออกนอกเคหสถานระหว่างเวลา 22.00 นาฬิกา ถึง 04.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น

## ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การศึกษาเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ได้ทั้งหมด ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติ 2) ผลสัมฤทธิ์ในเชิงควบคุมโรค ดังนี้

## 2.1 ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติ

การศึกษาเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติได้ทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านสภาพแวดล้อม 2. ด้านปัจจัยนำเข้า 3. ด้านกระบวนการ ดังนี้

### 1) ด้านสภาพแวดล้อม - Context

(1) นโยบายรัฐบาล จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระบาดไปทั่วโลกส่งผลให้รัฐบาลได้มีนโยบายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มจากการประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตรายแล้ว กำหนดมาตรการป้องกันด้านต่าง ๆ ประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และแต่งตั้งให้นักปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นบุคคลของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดราษฎรที่สุด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ตามบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในท้องที่ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการมอบอำนาจที่สำคัญเช่นการสั่งให้กักตัว การสั่งให้รับการตรวจ ไปยังนักปกครองท้องถิ่น ส่งผลให้อำนาจการตัดสินใจในการออกคำสั่งได้ถูกกระจายมายังผู้ปฏิบัติจริง การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงสามารถปฏิบัติได้อย่างเข้มแข็งและทันเวลา

(2) ความร่วมมือของราษฎร นักปกครองท้องถิ่น มีที่มาของการดำรงตำแหน่งจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้าน ทำให้มีความรู้จึกมักคุ้นกับราษฎรในท้องที่เป็นอย่างดี มีความเข้าใจใจต่อราษฎรในท้องที่ของตน อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่สามารถให้บริการประชาชนตลอดจนสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเด็ดขาด ทำให้สามารถขอความร่วมมือให้ราษฎรปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสได้เป็นอย่างดี

### 2) ด้านปัจจัยนำเข้า - Input

(1) ความพร้อมของบุคลากร นักปกครองท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย กำนัน 9 คน ผู้ใหญ่บ้าน 45 คน และผู้ช่วย ซึ่งประกอบด้วย แพทย์ประจำตำบล 9 คน สารวัตรกำนัน 18 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 162 คน รวมบุคลากรทั้งสิ้น 243 คน ซึ่งพบว่าก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 บุคลากรมีความรู้ด้านการป้องกันโรคติดต่ออย่างมาก แต่เมื่อมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดขึ้นในประเทศไทย และมีโอกาสที่จะระบาดไปทั่วทุกท้องที่ของประเทศ นักปกครองท้องถิ่นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการประชุมอบรม ตลอดจนหาความรู้เพิ่มเติมทั้งลักษณะการแพร่ระบาดของโรค และวิธีการป้องกันไม่ให้โรครุนแรงระบาดในท้องที่ และเมื่อมีการระบาดเกิดขึ้นในท้องที่จังหวัด

สุราษฎร์ธานี นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา ได้ระดมกำลังและปฏิบัติตามบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักปกครองท้องถิ่นที่มีความพร้อมมากในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(2) ความพร้อมของงบประมาณ การสนับสนุนงบประมาณนั้นมิงงบประมาณจากเงินอุดหนุนของราชการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่สนับสนุนมาเป็นค่าอาหารมื้อละ 50 บาท นอกจากนี้แล้วในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็มีงบประมาณเพิ่มเติมจากการเสียดสละเงินของนักปกครองท้องถิ่นเอง ตลอดจนผู้ประกอบการเอกชน ศาสนสถาน และราษฎรทั่วไป ได้สนับสนุนงบประมาณให้นักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งนักปกครองท้องถิ่นได้นำงบประมาณในส่วนนี้มาใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

(3) ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความจำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันตนเองจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และอุปกรณ์ในการคัดกรองผู้มีโอกาสติดเชื้อ คือ เครื่องวัดอุณหภูมิแบบอินฟราเรด ซึ่งจากการศึกษาพบว่า นักปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนหน้ากากอนามัยจากอำเภอไชยาอย่างเพียงพอต่อการใช้ป้องกันตนเอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้ยืมเครื่องวัดอุณหภูมิแบบอินฟราเรดมาใช้ในการกักกรองผู้มีโอกาสติดเชื้อ ในส่วนของการเดินทางเพื่อปฏิบัติภารกิจตามบทบาทได้รับสนับสนุนค่าน้ำมันจากเงินอุดหนุนของราชการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้รถส่วนตัวในการเดินทาง ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความพร้อมเพียงพอต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในท้องถิ่น

(4) ความพร้อมของเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักปกครองท้องถิ่น พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ตลอดจนต้องติดตามข่าวสารว่าในพื้นที่ใดของประเทศที่มีการติดเชื้อเพิ่มขึ้นในแต่ละวัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้าสู่ท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ตลอดจนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์และติดต่อกับราษฎรในท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความพร้อมในด้านนี้น้อยมาก เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และมีความรู้ไม่เพียงพอ

### 3) ด้านกระบวนการ - Process

การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักปกครองท้องถิ่น อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีกระบวนการโดยรับนโยบายของทางรัฐบาลและกฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่แต่งตั้งให้นักปกครองท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และปฏิบัติตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มอบหมายให้นักปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดในท้องถิ่น นอกจากนี้แล้วนักปกครองท้องถิ่นยังจัดการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามความเหมาะสมอีกด้วย ซึ่งจากการศึกษานักปกครองท้องถิ่นที่พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและกระบวนการที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี

#### 2.2 ผลสัมฤทธิ์ในเชิงควบคุมโรค

จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปวัตถุประสงค์ของการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดังนี้

- 1) เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชน
- 2) เพื่อสามารถควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้เกิดการระบาดในท้องถิ่น
- 3) เพื่อไม่ให้มีผู้ป่วยหรือผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ซึ่งพบว่าจากการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ อำเภอไชยาสามารถลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชนได้ สามารถควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้เกิดการระบาดในท้องถิ่น และไม่ให้มีผู้ป่วยหรือผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในท้องถิ่น

จากการศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้พบว่า ประสพผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างดี สามารถลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชน ส่งผลให้ในพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีผู้ป่วยหรือผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล เครื่องมือ อุปกรณ์ งบประมาณ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีการบริหารจัดการเครือข่ายการทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วน สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทั้งบทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ

### ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 16 คน สามารถสรุป แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งบทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาบทบาท 5 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านบุคลากร 2. ด้านงบประมาณ 3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4. ด้านการบริหารจัดการ 5. ด้านข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี ดังต่อไปนี้

#### 1) ด้านบุคลากร

(1) ต้องเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีของนักปกครองท้องถิ่นและราษฎรในตำบล หมู่บ้าน เช่น จัดให้มีกิจกรรมศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ร่วมกัน กิจกรรมทำบุญผ้าป่า ไปมาหาสู่กัน การแข่งขันกีฬา ประเพณีร่วมกันระหว่างหมู่บ้าน ระหว่างตำบล เพื่อสร้างความสามัคคีของท้องถิ่นหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีของราษฎรในตำบล หมู่บ้าน เพื่อการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะได้รับการปฏิบัติตามจากราษฎรในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน

(2) ต้องประชุมผู้นำทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน ให้ความรู้ ทำความเข้าใจ สร้างการรับรู้ให้ตระหนักถึงความร้ายแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มากขึ้น เพราะผู้นำเหล่านี้มีความสำคัญในการอยู่ใกล้ชิดกับราษฎรในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน จะช่วยให้การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างดียิ่งขึ้น

(3) ภาครัฐต้องสนับสนุนนักปกครองท้องถิ่นในตำบล หมู่บ้าน ในการให้ความรู้กับราษฎรเพื่อให้เข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ กฎหมายต่าง ๆ ที่ควรรู้จะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง เช่น กฎหมายเกี่ยวกับโรคระบาด กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน กฎหมายเกี่ยวกับการกักตุนสินค้า เป็นต้น

(4) ต้องมีการพัฒนาสมรรถนะนักปกครองท้องถิ่นและผู้นำในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน โดยการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ตลอดจนพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ เพื่อให้เป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาและราษฎร สามารถประสานงานได้ทุกหน่วยงาน สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ มีความรับผิดชอบและวางตนอยู่ในความเสียสละ



## 2) ด้านงบประมาณ

(1) ภาครัฐควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้ นักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสามารถขอเบิกไปดำเนินการ เช่น เงินค่าอาหารสำหรับราษฎรที่โดนสั่งให้กักตัว เป็นต้น

(2) ภาครัฐควรมีเงินสำรองไว้สำหรับใช้ใน ช่วงมีโรคระบาดนอกเหนือจากเงินทดรองราชการของแต่ละจังหวัด เพราะเงินทดรองราชการมีระเบียบการใช้ที่เคร่งครัดอาจไม่ทันต่อสถานการณ์โรคระบาดที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

## 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์

(1) ภาครัฐควรมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเพิ่มความสามารถในการทำงานเช่น เพิ่มจำนวนเครื่องวัดอุณหภูมิให้เพียงพอ แจกแผ่นพับประชาสัมพันธ์ที่มีความน่าสนใจให้นักปกครองท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องถิ่น แจกแผ่นเสียงประชาสัมพันธ์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับเปิดในระบบเสียงตามสายของตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น

(2) ภาครัฐควรมีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือในการคัดกรองผู้มีโอกาสป่วยเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพราะเมื่อเกิดโรคระบาดไปทั่วโลก ภาครัฐไทยไม่สามารถหาซื้อจากต่างประเทศได้โดยง่าย

## 4) ด้านการบริหารจัดการ

(1) ต้องแสวงหาแนวทางในการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน เพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่น ต้องหองค์การ ให้มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน เช่น ชุมชนมีปัญหาอะไร จะแก้ไขปัญหานั้นอย่างไรและสร้างเครือข่ายในการช่วยเหลือให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เมื่อท้องถิ่นเข้มแข็งจะเป็นส่วนสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้

(2) ต้องพัฒนาตำบล หมู่บ้าน ให้มีเครือข่ายขององค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือกับหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นตรงตามความต้องการของราษฎรและสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(3) ภาครัฐต้องจัดให้มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ของการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างชัดเจนในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ โดยให้มีมาตรฐานเดียวกัน



(4) ภาครัฐต้องจัดให้มีแผนป้องกันภัยพิบัติในด้านโรคระบาดร้ายแรงอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับแผนป้องกันภัยพิบัติด้านอุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม หรือแผ่นดินไหว เพราะเมื่อเกิดสถานการณ์โรคระบาดเกิดขึ้น สามารถจะดำเนินการตามแผนได้อย่างทันทั่วถึง

5) ด้านข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี

(1) ต้องมีระบบการอัปเดตข้อมูลสารสนเทศ เช่นข้อมูลผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น ข้อมูลการเดินทางของผู้ป่วยรายใหม่ว่าไปไหนมาบ้าง เป็นต้น และต้องให้นักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในทันที

(2) ต้องมีเครือข่าย หรือระบบการติดต่อสื่อสารของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อทั้งประเทศ เพื่อแจ้งข่าวสารที่จำเป็น และแนวทางปฏิบัติที่เร่งด่วนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(3) ต้องมีการพัฒนาแอปพลิเคชัน ที่สามารถอัปเดตข้อมูลได้รวดเร็ว เช่น การติดตามตัวผู้ถูกสั่งให้กักตัวเพื่อดูอาการ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ คือ 1) ด้านการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค 2) ด้านการนำทีมตำบล หมู่บ้าน บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ 1) ด้านการประสานเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านการสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ คือ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2) ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 3) ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 4) ด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งบทบาททั้ง 3 ประการส่งผลให้บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้เป็นอย่างดี โดยในท้องที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เลยแม้แต่คนเดียว แต่ทั้งนี้เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดที่อาจเกิดขึ้นได้อีก ก็ต้องมีการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในอนาคตด้วย

## บทที่ 5

### สรุปการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากการค้นคว้าข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร (Document Study and Literature Review) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ บทความ และรายงานทางวิชาการ ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาสนับสนุนการศึกษาได้ และการศึกษาภาคสนาม (field study) รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (structured interviews) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2) เพื่อวิเคราะห์บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาว่าต้องเป็นผู้ที่ทราบข้อมูลบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเลือกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (structured interviews) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน โดยผู้ศึกษาได้สรุปและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

## 1. สรุปการศึกษา

### 1.1 บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ 2) บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ 3) บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ ดังนี้

**1.1.1 บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์** เป็นบทบาทที่นักปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ดำเนินการโดยตำแหน่งในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน ได้ปฏิบัติ 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และด้านการนำทีมตำบล หมู่บ้าน สำหรับด้านการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค นักปกครองท้องถิ่นได้ร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้แพร่ระบาดในท้องถิ่นโดยเมื่อมีข่าวสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดในท้องถิ่นของประเทศไทย นักปกครองท้องถิ่นได้ติดตามข่าวสารและหาข้อมูลของโรครวมถึงวิธีป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมโรคระดับอำเภอพิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยแนวทางปฏิบัติที่นักปกครองท้องถิ่นเสนอจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น และในด้านการนำทีมตำบล หมู่บ้าน นักปกครองท้องถิ่นเป็นผู้นำทีมในตำบล หมู่บ้าน สมาชิกในทีมประกอบด้วย แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ชูรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยเป็นผู้นำในการดำเนินการ บริหารจัดการสถานการณ์ จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ดูแลการเดินทางข้ามท้องถิ่น ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะ เข้า-ออก ตำบล หมู่บ้าน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย จัดระเบียบการเดินทาง การจราจร การเฝ้าระวัง สังเกตอาการผู้เดินทาง และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคที่จะเข้ามายังท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน สำรวจและตรวจสอบผู้ที่เดินทางเข้ามายังตำบล หมู่บ้าน และดำเนินการคัดกรองโดยการบันทึกข้อมูลในระบบ “Thai QM” (Thai Quarantine Monitor) ของกรมการปกครอง เพื่อเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Base) ในการติดตาม เฝ้าระวังกลุ่มบุคคลดังกล่าว ซึ่งจะต้องเข้าสู่กระบวนการกักกันตัวแบบภายในที่พักอาศัย นำทีมตำบล หมู่บ้าน ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เพื่อสำรวจการกักตุนโรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะสินค้าที่มีปัญหาการกักตุนสินค้า ตลอดจนนำทีมดูแลกลุ่มบุคคลเปราะบางในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ได้แก่ กลุ่มคนที่มีอายุเกิน 70 ปี กลุ่มเด็กเล็กที่มีอายุไม่ถึง 5 ปี และผู้มีโรคประจำตัว โดยเน้นย้ำให้สมาชิกในทีมดูแลบุคคลกลุ่มนี้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้แล้วยังนำทีมตำบล หมู่บ้าน จัดตั้งปันสุขตำบล หมู่บ้าน โดยนำให้ราษฎรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแบ่งปันน้ำใจระหว่างกัน ซึ่งได้รับความ

สนใจจากรายการในท้องที่ทั้งผู้ให้และผู้รับ นำสิ่งของมาช่วยแบ่งปันเติมน้ำใจเพื่อแผ่กันเพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากมาตรการควบคุมโรค โดยขอความร่วมมือให้หิบบแต่พอดี ถ้ามีก็แบ่งปัน พร้อมกำชับให้ปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์ล้างมือ และสวมหน้ากากอนามัย ตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนด

### 1.1.2 บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เป็นบทบาทที่นักปกครองท้องที่ได้รับความคาดหวังจากหน่วยงานราชการ และรายการในท้องที่เป็นอย่างสูง โดยนักปกครองท้องที่ได้ประสานเชิงกลยุทธ์กับหน่วยงานราชการ และบุคคลต่าง ๆ รอบด้าน ในแนวคิดประสานกับบุคคลที่มีตำแหน่งสูงกว่าและผู้มีตำแหน่งต่ำกว่า บุคคลที่มีตำแหน่งสูงกว่า คือ ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วยนายอำเภอ และปลัดอำเภอ โดยเป็นการประสานแจ้งความต้องการหรือขอความช่วยเหลือเมื่อมีภารกิจที่เกินกำลังความสามารถของตนและประสานรับนโยบาย คำสั่ง แนวทางปฏิบัติ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารที่สำคัญมาประยุกต์ใช้ในการทำงานในท้องที่ เมื่อได้รับการประสานจากผู้บังคับบัญชานักปกครองท้องที่ที่จะนำมาประสานกับผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่า คือ ผู้ใต้บังคับบัญชา ประกอบด้วยแพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยวิธีการประสานนักปกครองท้องที่ได้จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วด้วยแอปพลิเคชันไลน์ จัดตั้งกลุ่มไลน์สำหรับสื่อสารกันในท้องที่เพื่อแจ้งนโยบาย คำสั่ง แนวทางปฏิบัติ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในรูปแบบการสื่อสารแบบสองทาง (Two-Way Communication) เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการทำงาน นอกจากนี้แล้วยังกำหนดหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยแบ่งพื้นที่ให้แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านรับผิดชอบภารกิจและครัวเรือนในตำบล หมู่บ้าน อย่างชัดเจนเพื่อป้องกันการงานซ้ำซ้อน ช่วยให้การงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างราบรื่นรวดเร็วประหยัดเวลาและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน และการประสานในแนวระนาบนักปกครองท้องที่ที่มีการประสานงานกันในแนวระนาบในรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น โทรศัพท์ไลน์ กับนักปกครองท้องที่ด้วยกันในท้องที่อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสำคัญที่ต้องใช้ในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้ามาระบาดในท้องที่ ตลอดจนประสานความร่วมมือกันระหว่างหมู่บ้าน ตำบล จัดระเบียบวิธีการทำงานให้สอดคล้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการกำลังคน อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด คือสามารถป้องกันไม่ให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาระบาดในพื้นที่ และนักปกครองท้องที่ได้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวง

สาธารณสุข ประกอบด้วยสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งนักปกครองท้องถิ่นที่ได้รับแต่งตั้งจากกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็น เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เป็นผู้รับแจ้ง จากเจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้านหรือลูกบ้านในท้องที่ ในกรณีที่พบผู้ที่เป็น หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนเป็นผู้รับแจ้งจากเจ้าของหรือผู้ควบคุมสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อนักปกครองท้องถิ่นในฐานะ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ได้รับแจ้งว่ามีเหตุสงสัย มีข้อมูล หรือหลักฐานว่ามีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ต้องเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาด นักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ จึงเข้าไปตรวจสอบเบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นประการใด ถ้าหากพบว่ามีความเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะแจ้งสนับสนุนข้อมูลความเกิยงนั้นให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลและสาธารณสุขอำเภอทราบ เพื่อแจ้งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี รายงานข้อมูลนั้นให้กรมควบคุมโรคทราบ นอกจากนี้แล้วอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านซึ่งเป็นบุคคลสำคัญของกระทรวงสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในท้องที่ แต่ไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ นักปกครองท้องถิ่นจึงให้การสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการเป็นผู้สั่งให้ ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะ มารับการตรวจหรือรักษา และเพื่อความปลอดภัยจะดำเนินการโดยการแยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งนักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด จนกว่าจะได้รับการตรวจทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันควรสงสัย ตลอดจนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์วิธีการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้เข้ามาระบาดในพื้นที่ ตลอดจนนโยบายรัฐบาล มาตรการสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง นอกจากนี้แล้วยังได้สนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารที่รวดเร็วทั้งในรูปแบบเสียงตามสายที่กระจายอยู่ในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน สนับสนุนการสื่อสารในรูปแบบแอปพลิเคชันไลน์ โดยสร้างไลน์กลุ่มเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันโรคของภาคประชาชน



**1.1.3 บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ** นักปกครองท้องถิ่นที่เป็นบุคลากรของภาครัฐที่มีความใกล้ชิดกับราษฎรในท้องถิ่นมากที่สุดจึงมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติโดยเป็นบทบาทตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และรับภารกิจของกระทรวงต่าง ๆ มาดำเนินการในท้องถิ่น ดังนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องถิ่นสวมใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือให้ถูกวิธี ป้องกันการติดเชื้อ ไม่ใช่ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องถิ่นใช้วิธี SOCIAL DISTANCING เพิ่มระยะห่าง เพิ่มความปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และดำรงตนในรูปแบบ New Normal ชีวิตวิถีใหม่และการปรับตัวในภาวะโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาด ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักปกครองท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมาตรการเฝ้าระวังโรคติดต่อ เข้าสู่ท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน โดยการคัดกรองผู้ที่มาจากพื้นที่เสี่ยงและท้องถิ่นอื่น ซึ่งนักปกครองท้องถิ่นได้ บูรณาการความร่วมมือกับบุคลากรในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน ทุกภาคส่วน ได้แก่ ข้าราชการ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กำนัน แพทย์ประจำตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน อสม. อปพร. ฯลฯ ร่วมกันค้นหาและคัดกรองว่ามีคนในหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยง เข้ามาพักอาศัยอยู่ในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน หรือไม่ ในกรณีที่บ้านใด หมู่บ้านใด มีผู้เสี่ยงติดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักปกครองท้องถิ่น จะจัดทำบัญชีรายชื่อและข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเฝ้าติดตามสังเกตอาการเป็นระยะเวลา 14 วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นเดินทางไปยังสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาด และขอความร่วมมือผู้นั้นในห้างหรือหลีกเลี่ยงการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในและนอกหมู่บ้านไว้ก่อนหรือพักอาศัยอยู่แต่ในบ้านเรือนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 14 วัน ตลอดจนสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าและงดใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักปกครองท้องถิ่นดำเนินการกำกับดูแลให้สถานประกอบการเปิดให้บริการตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี กำกับให้สถานประกอบการในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน ที่เปิดให้บริการปรับสภาพแวดล้อมและปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข สถานประกอบการทั่วไป นักปกครองท้องถิ่นให้คำแนะนำต้องปรับสภาพแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงของการแพร่กระจายของเชื้อโรค ด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ชุดเคลื่อนที่เร็วตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเตรียมพร้อมปฏิบัติหน้าที่ ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถป้องกันยับยั้งการแพร่ระบาดของ



โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยฉับพลัน เพราะหากไม่ดำเนินการป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะส่งผลให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของประชาชน โดยมีบทบาทในด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 บังคับใช้กฎหมายตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

## 1.2 ผลสัมฤทธิ์ของนักปกครองท้องที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ศึกษาแบ่งประเด็นนี้ออกเป็น 2 ด้านประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติ 2) ผลสัมฤทธิ์ในเชิงควบคุมโรค ดังนี้

### 1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติ

การศึกษาเรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเชิงปฏิบัติได้ทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ ดังนี้

#### 1) ด้านสภาพแวดล้อม - Context

(1) นโยบายรัฐบาล จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระบาดไปทั่วโลกส่งผลให้รัฐบาลได้มีนโยบายในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มจากมีการประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็น โรคติดต่ออันตราย แล้วกำหนดมาตรการป้องกันด้านต่าง ๆ ประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และแต่งตั้งให้นักปกครองท้องที่ซึ่งเป็นบุคคลของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดราษฎรที่สุดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ตามบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในท้องที่ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการมอบอำนาจที่สำคัญเช่นการสั่งให้กักตัว การสั่งให้รับการตรวจ ไปยังนักปกครองท้องที่ ส่งผลให้อำนาจการตัดสินใจในการออกคำสั่งได้ถูกกระจายมายังผู้ปฏิบัติจริง การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงสามารถปฏิบัติได้อย่างเข้มแข็งและทันเวลา

(2) ความร่วมมือของราษฎร นักปกครองท้องถิ่น ที่มีที่มาของการดำรงตำแหน่งจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้าน ทำให้มีความรู้จักมักคุ้นกับราษฎรในท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีความเข้าใจต่อราษฎรในท้องถิ่นของตน อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่สามารถให้บริการประชาชนตลอดจนสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเด็ดขาด ทำให้สามารถขอความร่วมมือให้ราษฎรปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี

## 2) ด้านปัจจัยนำเข้า – Input

(1) ความพร้อมของบุคลากร นักปกครองท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย กำนัน 9 คน ผู้ใหญ่บ้าน 45 คน และผู้ช่วย ซึ่งประกอบด้วย แพทย์ประจำตำบล 9 คน สารวัตรกำนัน 18 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 162 คน รวมบุคลากรทั้งสิ้น 243 คน ซึ่งพบว่าก่อนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 บุคลากรมีความรู้ด้านการป้องกันโรคติดเชื้อค่อนข้างน้อย แต่เมื่อมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดขึ้นในประเทศไทย และมีโอกาสที่จะระบาดไปทั่วทุกท้องถิ่นของประเทศ นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการประชุมอบรม ตลอดจนหาความรู้เพิ่มเติมทั้งลักษณะการแพร่ระบาดของโรค และวิธีการป้องกันไม่ให้โรครุนแรงระบาดในท้องถิ่น และเมื่อมีการระบาดเกิดขึ้นในท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา ได้ระดมกำลังและปฏิบัติตามบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักปกครองท้องถิ่นที่มีความพร้อมมากในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(2) ความพร้อมของงบประมาณ การสนับสนุนงบประมาณนั้น มีงบประมาณจากเงินอุดหนุนของราชการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่สนับสนุนมาเป็นค่าอาหารมื้อละ 50 บาท นอกจากนี้แล้วในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็มีงบประมาณเพิ่มเติมจากการเสียสละเงินของนักปกครองท้องถิ่นเอง ตลอดจนผู้ประกอบการเอกชน ศาสนสถาน และราษฎรทั่วไป ได้สนับสนุนงบประมาณให้นักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งนักปกครองท้องถิ่นได้นำงบประมาณในส่วนนี้มาใช้ประโยชน์และคุ้มค่า

(3) ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความจำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันตนเองจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และอุปกรณ์ในการคัดกรองผู้มีโอกาสติดเชื้อ คือ เครื่องวัดอุณหภูมิแบบอินฟราเรด ซึ่งจากการศึกษาพบว่า นักปกครองท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนหน้ากากอนามัยจากอำเภอไชยาอย่างเพียงพอต่อการใช้ป้องกันตนเอง และ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้ยืมเครื่องวัดอุณหภูมิแบบอินฟราเรดมาใช้ในการกักตวงผู้มีโอกาสติดเชื้อ ในส่วนของการเดินทางเพื่อปฏิบัติการกิจตามบทบาทที่ได้รับสนับสนุนค่าน้ำมันจากเงินอุดหนุนราชการของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้รถส่วนตัวในการเดินทาง ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความพร้อมเพียงพอต่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในท้องถิ่น

(4) ความพร้อมของเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักปกครองท้องถิ่น พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ตลอดจนต้องติดตามข่าวสารว่าในพื้นที่ใดของประเทศที่มีการติดเชื้อเพิ่มขึ้นในแต่ละวัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้าสู่ท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน ตลอดจนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์และติดต่อกับราษฎรในท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า นักปกครองท้องถิ่นอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความพร้อมในด้านนี้น้อยมาก เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และมีความรู้ไม่เพียงพอ

### 3) ด้านกระบวนการ - Process

การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักปกครองท้องถิ่น อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีกระบวนการโดยรับนโยบายของทางรัฐบาลและกฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่แต่งตั้งให้นักปกครองท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานผู้รับบทบาทในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และปฏิบัติตามคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มอบหมายให้นักปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดในท้องถิ่น นอกจากนี้แล้วนักปกครองท้องถิ่นยังจัดการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามความเหมาะสมอีกด้วย ซึ่งจากการศึกษานักปกครองท้องถิ่นพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและกระบวนการที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี

#### 1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ในเชิงควบคุมโรค

จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปวัตถุประสงค์ของการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดังนี้

(1) เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชน  
 (2) เพื่อสามารถควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ให้เกิดการระบาด  
 ในท้องถิ่น

(3) เพื่อไม่ให้มีผู้ป่วยหรือผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการศึกษาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้พบว่า ประสพผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างดี สามารถลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชนส่งผลให้ในพื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีผู้ป่วยหรือผู้เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล เครื่องมือ อุปกรณ์ งบประมาณ ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีการบริหารจัดการเครือข่ายการทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วน สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทั้งบทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ

### 1.3 แนวทางการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาได้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี รายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 1.3.1 ด้านบุคลากร

1) ต้องเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีของนักปกครองท้องถิ่นและราษฎรในตำบล หมู่บ้าน เช่น จัดให้มีกิจกรรมศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ร่วมกัน กิจกรรมทำบุญผ้าป่า ไปมาหาสู่กัน การแข่งขันกีฬา ประเพณีร่วมกันระหว่างหมู่บ้าน ระหว่างตำบล เพื่อสร้างความสามัคคีของท้องถิ่น หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีของราษฎรในตำบล หมู่บ้าน เพื่อการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะได้รับการปฏิบัติตามจากราษฎรในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน

2) ต้องประชุมผู้นำทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน ให้ความรู้ ทำความเข้าใจ สร้างการรับรู้ให้ตระหนักถึงความร้ายแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มากขึ้น เพราะผู้นำเหล่านี้มีความสำคัญในการอยู่ใกล้ชิดกับราษฎรในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน จะช่วยให้การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างดียิ่งขึ้น

3) ภาครัฐต้องสนับสนุนนักปกครองท้องถิ่นในตำบล หมู่บ้าน ในการให้ความรู้กับราษฎรเพื่อให้เข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ กฎหมายต่าง ๆ ที่ควรรู้จะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง เช่น กฎหมายเกี่ยวกับโรคระบาด กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน กฎหมายเกี่ยวกับการกักตุนสินค้า เป็นต้น

4) ต้องมีการพัฒนาสมรรถนะนักปกครองท้องถิ่นและผู้นำในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน โดยการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ตลอดจนพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ เพื่อให้เป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น เป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชาและราษฎร สามารถประสานงานได้ทุกหน่วยงาน สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ มีความรับผิดชอบและวางตนอยู่ในความเสียสละ

### 1.3.2 ด้านงบประมาณ

1) ภาครัฐควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้ทันนักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสามารถขอเบิกไปดำเนินการ เช่น เงินค่าอาหารสำหรับราษฎรที่โดนสั่งให้กักตัว เป็นต้น

2) ภาครัฐควรมีเงินสำรองไว้สำหรับใช้ในกรณีมีโรคระบาดนอกเหนือจากเงินอุดหนุนของราชการของแต่ละจังหวัด เพราะเงินอุดหนุนของราชการมีระเบียบการใช้จ่ายที่เคร่งครัดอาจไม่ทันต่อสถานการณ์โรคระบาดที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

### 1.3.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

1) ภาครัฐควรมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเพิ่มความสามารถในการทำงานเช่น เพิ่มจำนวนเครื่องวัดอุณหภูมิให้เพียงพอ แจกแผ่นพับประชาสัมพันธ์ที่มีความน่าสนใจให้นักปกครองท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในท้องถิ่น แจกแผ่นเสียงประชาสัมพันธ์ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับเปิดในระบบเสียงตามสายของตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น

2) ภาครัฐควรมีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือในการคัดกรองผู้มีโอกาสป่วยเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพราะเมื่อเกิดโรคระบาดไปทั่วโลก ภาครัฐไทยไม่สามารถหาซื้อจากต่างประเทศได้โดยง่าย

### 1.3.4 ด้านการบริหารจัดการ

1) ต้องแสวงหาแนวทางในการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน เพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่นที่ต้อหองค์การ ให้มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน เช่น ชุมชนมีปัญหอะไร จะแก้ไขปัญหอย่างไรและสร้างเครือข่ายในการช่วยเหลือให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เมื่อท้องถิ่นเข้มแข็งจะเป็นส่วนสำคัญในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้

2) ต้องพัฒนาตำบล หมู่บ้าน ให้มีเครือข่ายขององค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือกับหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นที่ตรงตามความต้องการของราษฎรและสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019



3) ภาครัฐต้องจัดให้มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ของการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างชัดเจนในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ โดยให้มีมาตรฐานเดียวกัน

4) ภาครัฐต้องจัดให้มีแผนป้องกันภัยพิบัติในด้านโรคระบาดร้ายแรงอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับแผนป้องกันภัยพิบัติด้านอุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม หรือแผ่นดินไหว เพราะเมื่อเกิดสถานการณ์โรคระบาดเกิดขึ้น สามารถจะดำเนินการตามแผนได้อย่างทันที่

### 1.3.5 ด้านข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี

1) ต้องมีระบบการอัปเดตข้อมูลสารสนเทศ เช่น ข้อมูลผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น ข้อมูลการเดินทางของผู้ป่วยรายใหม่ว่าไปไหนมาบ้าง เป็นต้น และต้องให้นักปกครองท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในทันที

2) ต้องมีเครือข่าย หรือระบบการติดต่อสื่อสารของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อทั้งประเทศ เพื่อแจ้งข่าวสารที่จำเป็น และแนวทางปฏิบัติที่เร่งด่วนในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3) ต้องมีการพัฒนาแอปพลิเคชัน ที่สามารถอัปเดตข้อมูลได้รวดเร็ว เช่น การติดตามตัวผู้ถูกสั่งให้กักตัวเพื่อดูอาการ เป็นต้น

## 2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

### 2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษารั้งนี้

#### 2.1.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

1) ควรมีการจัดอบรมนักปกครองท้องถิ่นในการรับมือกับโรคระบาดอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงาน

2) ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในหมู่บ้าน และภายในตำบลเพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีและส่งเสริมความมือของราษฎรในท้องถิ่น

3) ภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณให้ท้องถิ่น ตำบล หมู่บ้าน เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยจากโรคระบาดโดยใช้กลไกของนักปกครองท้องถิ่นในการปฏิบัติงาน



4) ควรมีการจัดทำแผนเผชิญภัยพิบัติด้านโรคระบาดร้ายแรง เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

5) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการประสานงานเชื่อมความสัมพันธ์กับนักปกครองท้องถิ่นให้มากกว่าการรอนักปกครองท้องถิ่นที่ประสานงานไป

### 2.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างรวดเร็ว ท้วถึง และเป็นธรรม

2) ควรมีการกำหนดงบประมาณสำรองไว้เพื่อใช้จ่ายในสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีการแพร่ระบาดของโรคระบาดร้ายแรง

3) ควรพิจารณาเงินค่าตอบแทนพิเศษให้นักปกครองท้องถิ่นในช่วงเวลาที่มีสถานการณ์โรคระบาดร้ายแรง

## 2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.2.1 ควรศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นจากรายการในท้องถิ่นตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.2.2 ควรศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเพิ่มสมรรถนะของนักปกครองท้องถิ่นในอนาคต

2.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติการของท้องถิ่นอำเภออื่นเพื่อเปรียบเทียบผลกัน





**บรรณานุกรม**

## บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2556). คู่มือปฏิบัติงานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปี 2556. กรุงเทพฯ: กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.
- กรมการปกครอง. (2562). แผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2565 อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- กรมควบคุมโรค. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>
- กิตติ บุญนาค. (2549). ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาองค์การสมัยใหม่โดยการใช้กระบวนการของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- คณะกรร เกษอินทร์. (2544). บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย กรณีศึกษา อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- จิตติวัฒน์ งอกคำ. (2551). บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ศึกษกรณี จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- ฉลวย พ่วงพลับ. (2548). บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษากรณี อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เฉลิมพงษ์ มีสมนัย. (2547). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 2(2), 131-139.
- ณัฏฐ์ เขียวงาม. (2556). บทบาทผู้นำชุมชนกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลเมืองบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. *Journal of Social Development*, 19(2), 38-52.
- คำริ คำภาทัน. (2550). บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับการปกครองท้องที่ : กรณีศึกษา อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ที่ทำการปกครองจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2563) รวมคำสั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีเรื่องมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://dopasurat.go.th/wordpress/>.

- ชนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ. (2547). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ธนรัช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และสมชาย หิรัญกิตติ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ประสิทธิ์ อินทโชติ. (2553). บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล  
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพตติในจังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญา  
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปราณี เกื้อธนารักษ์. (2554). การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่  
ของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษากรณี อำเภอมืองนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร  
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- สุพรรณิ เกสรินทร์. (2558). บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน  
อำเภอยางสง จังหวัดนครศรีธรรมราช (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร  
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- สุวรรณ มาลี. (2551). การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามบทบาทหน้าที่ ในเขตอำเภอมือง  
จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้  
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- แสงจันทร์ เหล่าฉาย. (2553). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน: กรณีศึกษา  
อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร  
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อภินันท์ คำเจริญ. (2559). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติ  
ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบันในเขต  
พื้นที่ อำเภอยางทอง และอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญา  
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เกษตรศิริ เสมือนโพธิ์. (2552). บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภายหลังจากประกาศใช้  
พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537: กรณีศึกษาอำเภอ  
ชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต  
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก  
แบบสัมภาษณ์







## แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview)

เรื่อง บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของ  
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

### คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ หัวข้อเรื่อง “บทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ของนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงขอความอนุเคราะห์ท่านช่วยตอบคำถามตามทัศนคติและประสบการณ์ของท่านมากที่สุด และขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูล
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 6 ตอน
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการสัมภาษณ์
  - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
  - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
  - ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
  - ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
  - ตอนที่ 6 ประเด็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการสัมภาษณ์

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นายเจนวิทย์ รัชต์แก้ว นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....สัมภาษณ์เสร็จเวลา.....

### ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรื่องบทบาทของนักปกครองท้องถิ่นในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พื้นที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่านคิดว่านักปกครองท้องถิ่นมีบทบาทอย่างไรบ้าง ในบทบาทต่อไปนี้

- 1) บทบาทเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์
  - (1) ด้านการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
  - (2) ด้านการนำทีมตำบล หมู่บ้าน
- 2) บทบาทเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ
  - (1) ด้านการประสานเชิงกลยุทธ์
  - (2) ด้านการสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 3) บทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ
  - (1) ด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
  - (2) ด้านการค้นหาและคัดกรองกลุ่มเสี่ยงเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
  - (3) ด้านการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
  - (4) ด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019





ภาคผนวก ข

ภาพถ่ายขณะสัมภาษณ์



1. นายพงษ์ศักดิ์ ศรีสวัสดิ์  
ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ)



2. นางสาวกัญญา ทองคง  
ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ)





3. นายสุธรรม ทองแถม  
กำนันตำบลเมืง



4. นายสุชาติ เดชมณี  
กำนันตำบลโมถ่าย





5. นายนิวัฒน์ เจริญสุข  
กำนันตำบลเวียง



6. นายประสงค์ ชูเนม  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลป่าเว



7. นายทิพย์ชัย คงสนอง  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลป่าเว



8. นายพีรพล สุขพร  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลเลม็ด





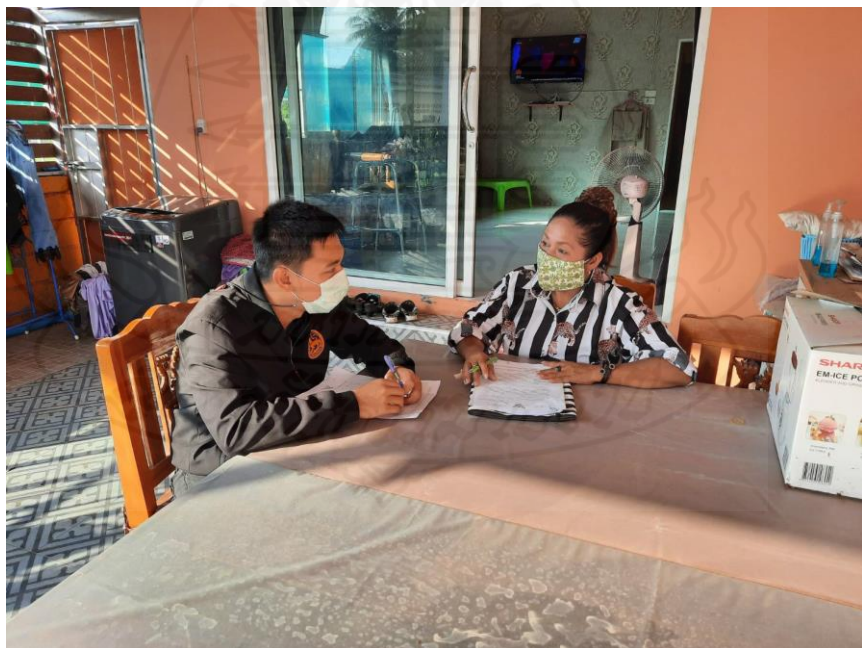
9. นายบุญพิพัฒน์ มากมี  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลป่าเว



10. นายวัชร อินทร์อักษร  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลพุมเรียง



11. นายประสิทธิ์ ทองสาดี  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 ตำบลเลม็ด



12. นางสาวช่อผกา ส่องศรี  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลตลาดไชยา





13. นายมานิช โสมติด  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลโมถ้าย



14. นายเชาวลิตร คงนคร  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลเวียง



15. นายวิทยา อัมพานิด  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลตะกรบ



16. นายประกอบ ตะนาวศรี  
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลตลาดไชยา



## ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายเจนวิทย์ รักษ์แก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	25 ธันวาคม 2533
สถานที่เกิด	อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2555
สถานที่ทำงาน	ที่ทำการปกครองอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ)

